provincie Drenthe

Statenstuk 2018-850

5e en 6e Begrotingswijziging 2018

Voorgestelde behandeling:
- Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie op 7 november 2018
- Provinciale Staten op 14 november 2018
- fatale beslisdatum: 14 november 2018

Behandeld door de heer J. Pater, telefoonnummer (0592) 36 55 86, e-mail j.pater@drenthe.nl
Portefeuillehouder: de heer C. Bijl

Inleiding

a. Algemeen
In voorgaande jaren werd de besluitvorming op de voorjaarsnota, de jaarlijks terugkerende actualisaties en soms specifieke ontwikkelingen rechtsreeks in de primaire begroting verwerkt. Wij hebben nu alle wijzigingen voorafgaande aan de primaire Begroting 2019 gebundeld in de 5e wijziging (voorjaarsnota) en 6e wijziging (overige wijzigingen na de Voorjaarsnota 2018). Zo wordt de wijziging van de (meerjarige) begroting, transparant met u gedeeld en worden rechtstreekse mutaties in de nieuwe begroting tot een minimum beperkt. De ontwikkeling van de vrije bestedingsruimte is als volgt.

Vrije bestedingsruimte	**2018**	**2019**	**2020 (*)**	**2021(*)**	**2022(*)**
Uitgangspositie	2.318.177	281.396	4.770.895	15.053.533	31.126.576
Resultaat 1e Berap	567.195	645.471	818.122	1.010.120	1.301.919
Voorjaarsnota	-2.619.940	-579.589	-3.771.077	-12.355.448	-26.435.394
Erratum/Aanvulling voorjaarsnota		-50.000	50.000	-50.000	-50.000
Mutatie vrije bestedingsruimte voorjaarsnota	-2.619.940	-629.589	-3.721.077	-12.405.448	-26.485.394
Subtotaal Vrije bestedingsruimte	265.432	297.278	1.867.940	3.658.205	5.943.101
6e Begrotingswijziging: Wijzigingen na VJN 2018	-265.432	-297.278	-1.867.940	-3.658.205	-3.808.659
Vrije Bestedingsruimte	**0**	**0**	**0**	**0**	**2.134.442**

b. Europese aspecten
Niet van toepassing.

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing.

d. Participatie
Niet van toepassing.

Advies

1. De 5e Begrotingswijziging 2018 vast te stellen.
2. De 6e Begrotingswijziging 2018 vast te stellen.

Doelstelling uit de begroting

8.2.06 Een financieel gezonde organisatie, die voldoet aan alle wettelijke eisen en gangbare opvattingen ten aanzien van financieel instrumentarium

Argumenten

1.1. *Door het vaststellen van de 5e Begrotingswijziging 2018 wordt de lopende meerjarenbegroting geactualiseerd op basis van de Voorjaarsnota 2018.* In de Voorjaarsnota 2018 zijn wijzigingen voorgesteld met gevolgen voor het lopende en volgende begrotingsjaren. Door het vaststellen van deze begrotingswijziging wordt de besluitvorming op de voorjaarsnota verwerkt in de lopende begroting.

2.1. *Door het vaststellen van de 6e Begrotingswijziging 2018 wordt de lopende meerjaren begroting geactualiseerd op basis van ontwikkelingen die jaarlijks voor de opstellen van de nieuwe begroting worden berekend en verwerkt alsmede specifieke actuele ontwikkelingen van na de Voorjaarsnota 2018 die nog in de primaire Begroting 2019 moeten worden verwerkt.* In voorgaande jaren werden deze ontwikkelingen rechtstreeks in de primaire begroting verwerkt. Het gaat daarbij om de jaarlijkse indexering van subsidies, huren en dienstverleningeninkomsten, aanpassingen van de legesinkomsten en heffingen, de actualisatie van kapitaallasten, de loonverdeling, aanpassingen in de rente en provinciefonds uitkering. Tevens gaat het om gaat het om specifieke ontwikkelingen zoals de overdracht in het Peilbeheer, het onderhoud van de N34, de verkiezingen voor uw Staten, de actualisatie van de baten en lasten voor het Programma Natuurlijk Platteland en een dekkingsplan voor de primaire (meer jaren) Begroting 2019.

3.1. *Om de begrotingswijziging financieel sluitend te maken is de vrije bestedingsruimte aangevuld met een bijdrage vanuit de stelpost interbestuurlijk programma (50%) en het budget herstel indexatie inkoopbudgetten (50%).* De bijdrage bedroeg 2018 € 61.376,-- 2019 € 731.668,-- 2021 € 1.245.792,-- en 2022 359.878,--. De bijdrage was nodig omdat het oorspronkelijk beschikbare bedrag in de vrije bestedingsruimte onvoldoende was om deze begrotingswijziging sluitend mee te kunnen dekken.
Voor deze benadering is gekozen omdat een belangrijke oorzaak van het negatieve saldo gelegen is in een lagere algemene uitkering uit het provinciefonds dan gedacht op basis van de Septembercirculaire 2017. Naar aanleiding daarvan doen wij voor het dekkingsplan deels een beroep op de stelpost Interbestuurlijk Programma Voor het overige gaat het Rijk bij de berekening van de algemene uitkering uit van een meevallende prijsontwikkeling. Naar aanleiding daarvan ramen wij dan een lager bedrag voor onze interne prijsindex.

Tijdsplanning

Niet van toepassing.

Financiën

Niet van toepassing.

Monitoring en evaluatie

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. 5e Begrotingswijziging
2 6e Begrotingswijziging

Ter inzage in kamer C0.39

Niet van toepassing.

Assen, 18 september 2018
Kenmerk: 38/5.1/2018002165

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

mevrouw drs. J. Klijnsma, voorzitter
mr. L. Maarleveld, secretaris a.i.

km/coll.

*Ontwerp*besluit

2018-850-1

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Drenthe van 18 september 2018, kenmerk 38/5.1/2018002165;

gelet op ;

BESLUITEN:

1. De 5e Begrotingswijziging 2018 vast te stellen
2. De 6e Begrotingswijziging 2018 vast te stellen

Assen, 14 november 2018

Provinciale Staten voornoemd,

, griffier , voorzitter

km/coll.

5e Begrotingswijziging 2018

(Voorjaarsnota 2018)

Programma en Beleidsopgaven	2018	2019	2020	2021	2022
Programma 1. Kwaliteit openbaar bestuur					
Lasten					
1.1 CvdK: Goed functioneren als rijksorgaan en boegbeeld.	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
1.5 Zorgen voor een goede samenwerking met partners en belangenbehartiging voor Drentse stakeholders	0	0	25.000	950.108	3.925.000
Programma 2: Regionale economie					
Lasten					
2.3 Investeren in kennisontwikkelingen en een bestendige arbeidsmarkt	0	0	600.000	600.000	600.000
2.5 Versterken van de vrijetijdseconomie	0	0	650.000	650.000	650.000
Programma 3: Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer					
Lasten					
3.5 Het beheren en onderhouden van de wegen op een afgesproken kwaliteitsniveau	352.940	352.940	352.940	352.940	352.940
3.6 Het beheren en onderhouden van de vaarwegen op een afgesproken kwaliteitsniveau	130.000	130.000	130.000	130.000	130.000
Programma 4: Duurzame ruimtelijke ontwikkeling & waterbeheer					
Lasten					
4.1 Een aantrekkelijk en gevarieerd vestigingsklimaat voor wonen en werken	0	0	300.000	300.000	300.000
4.3 Schoon grond- en oppervlaktewater voor mens, natuur, landbouw en drinkwatervoorziening	0	0	500.000	500.000	500.000
Programma 5: Milieu, Energie & Bodem					
Lasten					
5.1 In 2050 produceren we in Drenthe minstens zoveel hernieuwbare energie als we aan energie gebruiken (Energieneutraal)	0	0	2.500.000	2.500.000	2.500.000
5.2 In Drenthe behoud en verbetering van de milieu- en leefomgevingskwaliteit tot tenminste het niveau van de wettelijke milieueisen	437.000	420.000	425.000	471.000	519.000
Programma 6: Cultuur					
Lasten					
6.1 Cultuur speelt een belangrijke rol in economische en ruimtelijke ontwikkelingen	0	0	675.000	675.000	675.000
6.2 Het vertellen en zichtbaar maken van het verhaal van Drenthe en het zoeken naar nieuwe manieren om dat verhaal te vertellen	0	50.000	200.000	200.000	200.000
6.3 Een sociaal cultureel klimaat waarin toonaangevende kunst en cultuuruitingen een plek hebben en waar mensen aan mee kunnen doen	50.000	50.000	50.000	390.000	390.000
Programma 7: Dynamiek in leefomgeving					
Lasten					
7.1 Een toekomstgerichte landbouw en agribusiness	0	0	225.000	225.000	225.000
7.2 Natuurlijk Platteland; Biodiversiteit versterken met economisch perspectief	0	401.649	223.137	166.508	103.454
7.3 Dynamisch Drenthe	500.000	0	345.000	345.000	345.000
Programma 8: Middelen					
Lasten					

8.2 Een opgavegestuurde, kwalitatief hoogstaande en dienstbare organisatie	3.930.000	11.365.000	16.000.000	18.615.000	21.950.000
Baten					
8.1 Een duurzaam sluitende provinciale begroting	-31.490.000	-6.150.000	-8.490.000	-5.750.000	-7.990.000
Programmatotaal	**-26.080.060**	**6.629.589**	**14.721.077**	**21.330.556**	**25.385.394**
Programma 8: Middelen					
Lasten					
8.3 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen	29.200.000	-6.000.000	-11.000.000	-8.000.000	5.000.000
Baten					
8.3 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen	-500.000	0	0	-925.108	-3.900.000
Totaal reserves en voorzieningen	**28.700.000**	**-6.000.000**	**-11.000.000**	**-8.925.108**	**1.100.000**
Vrije bestedingsruimte	**-2.619.940**	**-629.589**	**-3.721.077**	**-12.405.448**	**-26.485.394**

1. Kwaliteit openbaar bestuur

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	7.201.825	7.027.373	8.822.836	6.692.395	3.729.706
Baten voor wijziging	-19.640	-19.640	-19.640	-19.640	-19.640
Saldo voor wijziging	**7.182.185**	**7.007.733**	**8.803.196**	**6.672.755**	**3.710.066**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

1.1 CvdK: Goed functioneren als rijksorgaan en boegbeeld.

Doelstelling

1.1.01 Goede invulling van rijkstaken, medebewindstaken en representatieve taken.

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Intensieve contacten met burgers blijven koesteren
Het college en de commissaris van de Koning treden elk vanuit de eigen rol intensief in contact met de Drentse burgers. Een initiatief als Tip de commissaris levert vele waardevolle contacten en informatie op. Door een bescheiden structurele verhoging van de middelen voor representatiedoeleinden met € 10.000,-- kunnen we dit op een goede wijze blijven uitvoeren.

Beleidsopgave

1.5 Zorgen voor een goede samenwerking met partners en belangenbehartiging voor Drentse stakeholders

Doelstelling

1.5.01 Drenthe beschikt over een sterke lobby en een goed ontwikkeld maatschappelijk netwerk

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	0	25.000	25.000	25.000

Inzet op (Europese) netwerken blijvend financieren
In deze collegeperiode is besloten om jaarlijks € 25.000,-- toe te kennen om ruimte te hebben de noodzakelijke werkbezoeken, congressen, etc. te organiseren daar waar het Europa en Den Haag betreft. Met dit afzonderlijk budget kan er snel gehandeld worden. Voor de huidige collegeperiode is in de dekking voorzien, maar ook in de volgende collegeperiode zullen de EU Open Days en andere netwerkmomenten benut moeten worden. Daartoe nemen wij € 25.000,-- structureel op in de begroting.

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	0	0	925.108	3.900.000

Reserve EU-cofinanciering continueren
De continuering van de Reserve EU-cofinanciering (zie aldaar) maakt het mogelijk de EU-projecten te continueren. In 2021 wordt € 925.108,-- aan de reserve onttrokken en toegevoegd aan het budget, dat daarmee uitkomt op € 3.900.000,--. Dit bedrag zal ook in de daaropvolgende jaren beschikbaar zijn.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	7.211.825	7.037.373	8.857.836	7.652.503	7.664.706
Baten na wijziging	-19.640	-19.640	-19.640	-19.640	-19.640
Saldo na wijziging	**7.192.185**	**7.017.733**	**8.838.196**	**7.632.863**	**7.645.066**

2: Regionale economie

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	23.899.960	18.323.684	9.845.354	9.260.354	9.175.354
Baten voor wijziging	-32.200	-32.200	-32.200	-32.200	-32.200
Saldo voor wijziging	**23.867.760**	**18.291.484**	**9.813.154**	**9.228.154**	**9.143.154**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

2.3 Investeren in kennisontwikkelingen en een bestendige arbeidsmarkt

Doelstelling

2.3.01 Betere aansluiting van het onderwijs bij behoeften van het bedrijfsleven

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	0	300.000	300.000	300.000

Investeren in onderwijs en arbeidsmarkt blijft nodig
In de Economische Koers en het uitvoeringsprogramma zijn drie actielijnen benoemd, die te maken hebben met de lange termijndoelstelling van de provincie: een duurzame arbeidsmarkt waar vraag en aanbod in balans zijn. 1) Betere aansluiting van het onderwijs bij behoeften bedrijfsleven. 2) Versterken van de beroepsbevolking en de arbeidsmarkt van de toekomst. 3) Inzet op wederzijdse grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit. Voortzetting van de huidige koers vereist een beschikbaar budget van € 600.000,-- structureel voor de drie onderdelen gesplitst in een subsidie en inkoopbudget van € 300.000,-- elk.

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	0	300.000	300.000	300.000

Investeren in onderwijs en arbeidsmarkt blijft nodig
Zie vorenstaande tekst.

Beleidsopgave

2.5 Versterken van de vrijetijdseconomie

Doelstelling

2.5.02 Meer werkgelegenheid en hogere bestedingen in de vrijetijdseconomie van Drenthe

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	0	650.000	650.000	650.000

Fietsevenementen en aanboren van buitenlandse markten nog speerpunt voor jaren
In het kader van het programma Vrijetijdseconomie en Fietsen leveren wij tot en met 2019 extra inspanningen. De inspanningen op de buitenlandse markten, via Marketing Drenthe, zijn erop gericht om het potentieel vanuit deze groeimarkten beter te benutten met als resultaat meer bestedingen en werkgelegenheid in Drenthe. Gerichte inzet op het versterken, verbreden en vermarkten van het aanbod van sterke fietsevenementen voor alle fietsdoelgroepen verstevigt het imago als dé fietsprovincie en draagt bij aan het versterken van de vrijetijdseconomie van Drenthe. Een vervolg op deze inzet is (vanaf 2020 structureel € 650.000,--) wenselijk om alle stakeholders over een langere periode blijvend te ondersteunen bij het ontwikkelen van kansen in de vrijetijdseconomie en het vermarkten van Fietsprovincie Drenthe.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	23.899.960	18.323.684	11.095.354	10.510.354	10.425.354
Baten na wijziging	-32.200	-32.200	-32.200	-32.200	-32.200
Saldo na wijziging	**23.867.760**	**18.291.484**	**11.063.154**	**10.478.154**	**10.393.154**

3: Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	63.629.924	75.618.441	76.316.914	55.955.281	57.102.013
Baten voor wijziging	-11.358.115	-19.028.621	-11.475.545	-5.184.403	-5.184.403
Saldo voor wijziging	**52.271.809**	**56.589.820**	**64.841.369**	**50.770.878**	**51.917.610**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

3.5 Het beheren en onderhouden van de wegen op een afgesproken kwaliteitsniveau

Doelstelling

3.5.10 Zorgen voor veilige provinciale wegen

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	109.940	109.940	109.940	109.940	109.940

Gladheidsbestrijding
Bij de gladheidsbestrijding is de laatste jaren gebleken dat er jaarlijks gemiddeld meer preventieve strooiacties moeten worden uitgevoerd. Dit vertaalt zich in een structurele kostenstijging van € 109.940,--.

Doelstelling

3.5.11 Zorgen voor een duurzame leefomgeving rond de provinciale wegen

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	243.000	243.000	243.000	243.000	243.000

Maaibestek en exotenbestrijding
De aanbesteding van het maaibestek heeft extra kosten met zich meegebracht, € 153.000,--. Daarnaast worden we geconfronteerd met een toename van de bestrijding van exoten en de voor de volksgezondheid schadelijke eikenprocessierups, € 90.000,--. Meerkosten zijn structureel berekend op € 243.000,--.

Beleidsopgave

3.6 Het beheren en onderhouden van de vaarwegen op een afgesproken kwaliteitsniveau

Doelstelling

3.6.05 Instandhouden van onze bestaande infrastructuur van vaarwegen op het gebied van leefbaarheid, bereikbaarheid en mobiliteit

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	130.000	130.000	130.000	130.000	130.000

Onderhoud bruggen en sluizen
Het budget onderhoud aan bruggen en sluizen wordt te krap. Steeds meer bruggen worden elektrisch (op afstand) bediend. De eisen aan de veiligheid van de elektrische installaties nemen toe. Vanaf 2018 komt het onderhoud van de pas aangelegde Spoorbrug Coevorden bij de provincie. De totale structurele extra kosten worden geraamd op € 130.000,--.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	64.112.864	76.101.381	76.799.854	56.438.221	57.584.953
Baten na wijziging	-11.358.115	-19.028.621	-11.475.545	-5.184.403	-5.184.403
Saldo na wijziging	**52.754.749**	**57.072.760**	**65.324.309**	**51.253.818**	**52.400.550**

4: Duurzame ruimtelijke ontwikkeling & waterbeheer

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	12.706.315	9.374.874	2.908.625	2.908.625	2.658.625
Baten voor wijziging	-710.000	-710.000	-710.000	-710.000	-710.000
Saldo voor wijziging	**11.996.315**	**8.664.874**	**2.198.625**	**2.198.625**	**1.948.625**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

4.1 Een aantrekkelijk en gevarieerd vestigingsklimaat voor wonen en werken

Doelstelling

4.1.02 Initiatieven die een vernieuwende verbinding leggen met de ruimtelijke kwaliteiten van Drenthe

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	0	300.000	300.000	300.000

Duurzame ruimtelijke ontwikkeling blijvend financieren
Voor de uitvoering van opgaven in het Ruimtelijk domein hebben we een budget. We ondersteunen hiermee ruimtelijke ontwerpen voor bijzondere ruimtelijke ontwikkelingen in de bebouwde omgeving en in het landschap. Daarnaast zetten we de middelen in voor proceskosten voor aanpassing van de Omgevingsvisie en de Provinciale Omgevingsverordening en voor opgaven zoals de Retailagenda Binnenstadfonds en Wonen/Volkshuisvesting. Om dit beleid ook in 2020 en volgende jaren te continueren willen we structureel € 300.000,-- beschikbaar stellen.

Beleidsopgave

4.3 Schoon grond- en oppervlakte water voor mens, natuur, landbouw en drinkwatervoorziening

Doelstelling

4.3.01 De grondwaterkwaliteit voldoet aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water 2021

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	0	500.000	500.000	500.000

Verlenging uitvoering van de Kaderrichtlijn water (KRW)
Ook na deze Collegeperiode zijn middelen noodzakelijk voor de cofinanciering van het EU-POP3 programma voor Klimaat en KRW en voor het Delta Programma Agrarisch Waterbeheer (DAW). Deze programma's lopen tot en met 2020. De bijdrage van de provincie is vastgelegd in de "Bestuursovereenkomst inzet Deltaplan Agrarisch Waterbeheer provincie Drenthe en waterschappen" en in diverse openstellingsbesluiten POP3 klimaat. De uitvoering van het DAW is in 2020 niet klaar. Gelet op het succes van het programma en de verwachte noodzakelijke aanvullende maatregelen om de afgesproken doelen in 2027 te halen is het een reële veronderstelling dat er een verlenging komt. Er wordt in sterke mate aangestuurd op een gebiedsgerichte aanpak met een verantwoordelijkheid voor de regio, zoals het halen van de nitraatdoelstelling in grondwaterbeschermingsgebieden in het kader van het zesde nitraatactieprogramma. Wij willen daarom vanaf 2020 het budget van jaarlijks € 500.000, -- t/m 2027 continueren.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	12.706.315	9.374.874	3.708.625	3.708.625	3.458.625
Baten na wijziging	-710.000	-710.000	-710.000	-710.000	-710.000
Saldo na wijziging	**11.996.315**	**8.664.874**	**2.998.625**	**2.998.625**	**2.748.625**

5: Milieu, Energie & Bodem

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	13.386.083	10.804.898	7.025.883	4.699.317	4.768.942
Baten voor wijziging	-429.945	-748.784	-525.345	-276.345	-276.345
Saldo voor wijziging	**12.956.138**	**10.056.114**	**6.500.538**	**4.422.972**	**4.492.597**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

5.1 In 2050 produceren we in Drenthe minstens zoveel hernieuwbare energie als we aan energie gebruiken (Energieneutraal)

Doelstelling

5.1.01 Het stimuleren van, en het leveren van een bijdrage aan, een uitstoot door energiegebruik van 3,0 Mton in 2020 (dit is 20% lager dan in 1990)

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	0	2.500.000	2.500.000	2.500.000

Klimaat en Energie, een structurele opgave
In 2050 is Drenthe energieneutraal. Dat is onze ambitie. Tot en met 2019 is hiervoor jaarlijks € 2.500.000 ,-- aan middelen beschikbaar. De opgave loopt natuurlijk door. Er zijn en worden ook afspraken gemaakt in het IBP en is er vanuit het IPO een aanbod gedaan, onder andere op het terrein van energietransitie. Onlangs is met de brief van minister Wiebes het startsein gegeven voor het bereiken van een (nationaal) Klimaat en Energie Akkoord (het KEA). In Drenthe zijn we samen met gemeenten en waterschappen aan het werk om te komen tot een akkoord: het Regionaal Energie en Klimaat Strategie (REKS). Om een goede positie als provincie te kunnen innemen zijn financiële middelen onontbeerlijk. De energietransitie vraagt veel inzet van de samenleving. Het college wil daarom het goede voorbeeld geven door de eigen gebouwen energieneutraal te maken. Structurele inzet vereist structurele middelen: ook in 2020 en volgende jaren wordt jaarlijks € 2,5 miljoen beschikbaar gesteld.

Beleidsopgave

5.2 In Drenthe behoud en verbetering van de milieu- en leefomgevingskwaliteit tot tenminste het niveau van de wettelijke milieueisen

Doelstelling

5.2.02 Versterkt duurzaamheidsbewustzijn in Drenthe

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	0	100.000	100.000	100.000

Bepaling financiële ruimte VJN 2018, milieutaken
Uitvoering reguliere milieutaken structureel € 100.000,-- en dus wordt budget m.i.v. 2020 weer toegevoegd.

Doelstelling

5.2.04 Adequaat opdrachtgeverschap richting de RUD en adequate uitvoering van het interbestuurlijk toezicht

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	437.000	420.000	325.000	371.000	419.000

Hogere bijdrage aan de Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe (RUD)
In de aangepaste begroting 2018 en de nieuw opgezette begroting voor 2019 en volgende jaren worden door de RUD extra middelen gevraagd om op adequate manier haar taken te kunnen vervullen. Daarbij wordt uitgegaan van het structureel verhogen van de bijdrage van de deelnemers met 5% en een extra bijdrage van eveneens 5% in de jaren 2018 en 2019. Daarnaast wordt de reguliere bijdrage geïndexeerd door toepassing van de index loonvoet sector overheden en de prijsindex netto materiële overheidsconsumptie. In afwachting van het vaststellen van de begroting van de RUD door het Algemeen Bestuur en uw zienswijze daarop, willen wij de geraamde bedragen in de provinciale begroting verhogen met € 437.000, -- in 2018; € 420.000, -- in 2019; € 325.000, -- in 2020; € 371.000, -- in 2021 en € 419.000,-- in 2022.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	13.823.083	11.224.898	9.950.883	7.670.317	7.787.942
Baten na wijziging	-429.945	-748.784	-525.345	-276.345	-276.345
Saldo na wijziging	**13.393.138**	**10.476.114**	**9.425.538**	**7.393.972**	**7.511.597**

6: Cultuur

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	20.582.924	18.453.637	16.989.025	16.193.270	16.532.064
Baten voor wijziging	-1.465.180	-1.348.532	-1.348.532	-1.362.017	-1.375.638
Saldo voor wijziging	**19.117.744**	**17.105.105**	**15.640.493**	**14.831.253**	**15.156.426**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

6.1 Cultuur speelt een belangrijke rol in economische en ruimtelijke ontwikkelingen

Doelstelling

6.1.01 De erkenning door UNESCO van de Koloniën van Weldadigheid als werelderfgoed

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	0	300.000	300.000	300.000

Koloniën van Weldadigheid, continuïteit op inzet nodig
In 2017 hebben de partijen in de Integrale Gebiedsontwikkeling Frederiksoord en omgeving een intentieverklaring getekend. Daarin staat dat zij het voornemen hebben het gezamenlijke, in de stuurgroep goedgekeurde plan ('Kolonieplan, 2016') voor de gebiedsontwikkeling te realiseren. In dat Kolonieplan staan doelen voor 2018 en doelen voor 2025, daarbij voortbouwend op het uitvoeringsprogramma van 2015. Daarmee geven partijen aan in elk geval tot en met 2025 met de gebiedsontwikkeling door te willen gaan. De voortgang van het brede gebiedsontwikkelingsproces in Veenhuizen is meer en meer afhankelijk van de discussie over de toekomst van het Rijksvastgoed in Veenhuizen. Het initiatief ligt bij het Rijk en het Rijksvastgoedbedrijf. Duidelijk is dat vanwege de omvang en de complexiteit het Gevangenismuseum in Veenhuizen veel inzet gaat vragen. Hierdoor zullen investeringen in de tijd gaan schuiven en daarmee zal er voor lopende en nieuwe zaken ook na 2019 nog een beroep gedaan gaan worden op de inzet van de provincie in de ruimtelijke en economische ontwikkeling van Veenhuizen. Om de continuïteit te kunnen waarborgen willen we van 2020 t/m 2022 jaarlijks € 300.000,-- beschikbaar stellen.

Doelstelling

6.1.07 Aantrekken van provinciale en (inter)nationale bezoekers van podiumkunsten en beeldende kunsten

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	0	375.000	375.000	375.000

Festivals en evenementen laten Drenthe bruisen en bereiken meer Drenten
Het succes van enkele grote culturele evenementen zoals Pauperparadijs en Drentse Bluesopera heeft geleid tot een vliegwieleffect bij gemeenten en kunstinstellingen. Zij willen in Drenthe soortgelijke evenementen organiseren. Momenteel hebben zich al 12 grootschalige initiatieven bij ons aangemeld voor de periode 2019 - 2020. Een verhoogd budget voor festivals en evenementen betekent meer mogelijkheden om meer Drenten op meer plekken te bereiken. Een budget van € 375.000,-- per jaar van 2020 t/m 2022 is wenselijk.

Beleidsopgave

6.2 Het vertellen en zichtbaar maken van het verhaal van Drenthe en het zoeken naar nieuwe manieren om dat verhaal te vertellen

Doelstelling

6.2.03 Het aardkundig en cultuurhistorisch erfgoed is zichtbaarder voor bezoekers

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	50.000	200.000	200.000	200.000

Masterplan Geopark realiseren
In 2016 hebben wij een intentieverklaring ondertekend voor inzet op de uitvoering van het Masterplan (looptijd 2017-2027). Daarmee hebben wij het Geopark laten weten achter het Masterplan te staan en ons te zullen inspannen de realisatie hiervan mogelijk te maken. Het Geopark realiseert provinciale doelen, vooral op het gebied van kernkwaliteiten, vrijetijdseconomie, internationalisering en Duitslandagenda. De provincie streeft behoud van de UNESCO-status voor de Hondsrug na. Dit kan niet zonder realisatie van het Masterplan. De vaste lasten van het Geopark nemen jaarlijks toe, maar de subsidie staat al jaren op de nullijn. Daarnaast is een intensivering op onder meer de educatie (aanbeveling UNESCO) gewenst. Om dit mogelijk te maken willen wij de subsidie voor het Geopark met ingang van 2019 te verhogen met € 50.000,-- en vanaf 2020 continueren met € 200.000,-- per jaar.

Beleidsopgave

6.3 Een sociaal cultureel klimaat waarin toonaangevende kunst en cultuuruitingen een plek hebben en waar mensen aan mee kunnen doen

Doelstelling

6.3.03 Effectiever en efficiënter cultuurbeleid op noordelijk landsdeelniveau

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	50.000	50.000	50.000	150.000	150.000

Een nieuwe Noordelijke Cultuuragenda
Op dit moment wordt het programma We the North door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen gezien als hét voorbeeld van regionale samenwerking, mede vanwege de gezamenlijke fondsvorming op landsdeelniveau. In 2017 is aan Assen en Emmen toegezegd bij te dragen (jaarlijks t/m 2020 2 x € 25.000,--) aan hun deelname aan We the North. In de begroting willen wij dit vertalen door het budget Noordelijke Cultuuragenda t/m 2020 op te hogen met jaarlijks € 50.000,--. Vanaf 2021 wordt uitgegaan van voortzetting van de huidige middelen voor de Noordelijke Cultuuragenda, inclusief middelen voor eventuele nieuwe afspraken in het kader van We the North na 2020 (€ 100.000,-- + € 50.000,--).

Doelstelling

6.3.04 Meer kunst en cultuuruitingen zijn verbonden aan maatschappelijke doelen

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	0	0	240.000	240.000

Een Culturele Impuls bij gemeenten
Met de Culturele Impuls stimuleren we Drentse gemeenten om in te zetten op cultuur. Gemeenten zijn vrij het geld te besteden aan projecten die zíj belangrijk vinden. De voorwaarde die de provincie stelt is dat de gemeenten eenzelfde bedrag bijpassen en dus niet op cultuur bezuinigen. Wij vinden dat blijvend belangrijk en willen het budget van € 240.000,-- in 2021 en 2022 continueren.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	20.632.924	18.553.637	17.914.025	17.458.270	17.797.064
Baten na wijziging	-1.465.180	-1.348.532	-1.348.532	-1.362.017	-1.375.638
Saldo na wijziging	**19.167.744**	**17.205.105**	**16.565.493**	**16.096.253**	**16.421.426**

7: Dynamiek in leefomgeving

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	81.863.819	79.178.046	63.276.384	60.590.697	59.349.284
Baten voor wijziging	-10.424.510	-10.862.039	-6.783.685	-2.187.054	-1.787.054
Saldo voor wijziging	**71.439.309**	**68.316.007**	**56.492.699**	**58.403.643**	**57.562.230**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

7.1 Een toekomst gerichte landbouw en agribusiness

Doelstelling

7.1.01 Toekomstgerichte landbouw: tuinbouw, akkerbouw, veehouderij en agribusiness

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	0	225.000	225.000	225.000

Toekomstgerichte Landbouw ook toekomstgericht financieren
Om het programma Toekomstgerichte Landbouw binnen de 4 pijlers tuinbouw, akkerbouw, veehouderij en agribusiness blijvend goed te kunnen uitvoeren is het wenselijk dat de huidige intensivering van € 225.000,-- structureel wordt doorgezet.

Beleidsopgave

7.2 Natuurlijk Platteland; Biodiversiteit versterken met economisch perspectief

Doelstelling

7.2.05 Uitvoering Programma Natuurlijk Platteland

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	401.649	73.137	16.508	-46.546

Extra bijdrage Prolander
Op basis van de uitkomsten een tussentijdse evaluatie is door Prolander een extra bijdrage gevraagd voor het kunnen doorvoeren van maatregelen op het gebied van het personeel, zoals invoering van een generatiepact en flexibele middelen voor kwetsbare functies. Daarnaast wordt aan Prolander een lagere efficiencykorting opgelegd. De lening waaraan de efficiencykorting was gekoppeld, is afgelost.

Doelstelling

7.2.08 Het versterken en behouden van Natuur en Landschap

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	0	150.000	150.000	150.000

Doorgaan met programma Natuurlijk Platteland, samen met gemeenten.
Streekbeheer is in onze periode als pilot gestart en blijkt succesvol. Het aantal betrokken bewoners groeit en hun inzet in uren ook. Wij hebben voor 2017-2019 een jaarlijks groeiend aanvullend budget gereserveerd voor het streekbeheer. Gemeenten hebben structureel middelen voor streekbeheer gereserveerd. De achtergrond is dat de gemeenten 50% en de provincie 50% bijdragen. In navolging van de gemeenten willen we de bijdrage van € 150.000,-- structureel opnemen.

Beleidsopgave

7.3 Dynamisch Drenthe

Doelstelling

7.3.02 Activering door sportactiviteiten gericht op vitalisering en gezondheid

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	500.000	0	345.000	345.000	345.000

Drenthe blijvend laten Bewegen
Het programma Drenthe Beweegt is een samenwerkingsverband tussen de 12 Drentse gemeenten en andere stakeholders. Bestuurders hebben begin 2017 gezamenlijk afgesproken een nieuwe programmaperiode aan te gaan voor 2017-2020. Het programma is voor die periode ondergebracht bij Sport Drenthe. Het programma Drenthe Beweegt kenmerkt zich door het inzetten van sport en bewegen bij het werken aan maatschappelijke vraagstukken onder het motto 'Iedereen doet mee'. En dat blijkt te werken. Gezien het succes van het programma willen we voor een nieuwe periode van 2020 t/m 2022 jaarlijks € 200.000,-- beschikbaar stellen.

Ambities op sport, kansen voor grootschalige evenementen
In de huidige meerjarenraming is het budget voor sport vanaf 2020 met € 145.000,-- per jaar verlaagd. Om onze ambities op het onderwerp sport te continueren en kansen te creëren op het verwerven van grootschalige evenementen stellen we voor het budget met ingang van 2020 te verhogen met € 145.000,--. In dit kader denken wij ook aan een provinciale inzet voor de WK Wielrennen in 2020, samen met onze partners.

Stadion FC Emmen en Financieringsreserve
Voor de noodzakelijke veiligheidsaanpassingen van het stadion van FC Emmen wordt eenmalig € 500.000,-- onttrokken aan de Financieringsreserve. Zie ook statenstuk 2018-842.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	82.363.819	79.579.695	64.069.521	61.327.205	60.022.738
Baten na wijziging	-10.424.510	-10.862.039	-6.783.685	-2.187.054	-1.787.054
Saldo na wijziging	**71.939.309**	**68.717.656**	**57.285.836**	**59.140.151**	**58.235.684**

8: Middelen

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	100.746.398	103.992.877	88.835.166	89.195.309	86.208.685
Baten voor wijziging	-299.577.658	-290.024.014	-253.125.240	-235.723.589	-230.139.393
Saldo voor wijziging	**-198.831.260**	**-186.031.137**	**-164.290.074**	**-146.528.280**	**-143.930.708**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

8.1 Een duurzaam sluitende provinciale begroting

Doelstelling

8.1.06 Vrije bestedingsruimte

	2018	2019	2020	2021	2022
Onvoorzien/stelpost	-2.619.940	-629.589	-3.721.077	-12.405.448	-26.485.394

Voor een specificatie van de mutatie in de vrije bestedingsruimte verwijzen wij naar de tabel aan het einde van deze begrotingswijziging.

Vermindering toevoeging aan de financieringsreserve
De voor de jaren 2019-2021 begrote toevoegingen aan de Financieringsreserve worden geschrapt. Dit komt ten gunste van de vrije bestedingsruimte met: € 12 miljoen in 2019, € 13 miljoen in 2020 en € 13 miljoen in 2021.

Voordelig saldo 2019 naar Financieringsreserve
Van het positieve saldo in de vrije bestedingsruimte 2019 voegen we een bedrag van € 6 miljoen toe aan de Financieringsreserve.

Kapitaallasten nieuw IVV (investering € 50 - € 60 miljoen)
In de begroting verwachten we een kapitaalslast van € 3 miljoen per jaar. Dit bedrag komt overeen met een investeringsbedrag van € 60 miljoen. In het nieuwe IVV worden de plannen nader uitgewerkt en aan Provinciale Staten voorgelegd ter bespreking en besluitvorming. Voorlopig wordt het bedrag gereserveerd in de Reserve investeringen verkeer en vervoer.

Reserve EU-cofinanciering continueren
Voor de lopende periode 2014-2020 is er op basis van gecalculeerde inschattingen per fonds een EU-cofinancieringsreserve gecreëerd van € 25 miljoen. Op basis van de nu voorziene claims zal er aan het einde van de programmaperiode geen of weinig geld meer zijn in deze reserve. Door in de komende 7 à 8 jaar jaarlijks € 2 miljoen beschikbaar te stellen vult de reserve zich geleidelijk aan tot het gewenste niveau zonder dat wij eenmalig een grote claim op de begroting moeten leggen. De nieuwe programmaperiode begint in 2021. Een structurele bijdrage is dan noodzakelijk in ieder geval van 2019 tot en met 2025.

Beleidsopgave

8.2 Een opgavegestuurde, kwalitatief hoogstaande en dienstbare organisatie

Doelstelling

8.2.06 Een financieel gezonde organisatie, die voldoet aan alle wettelijke eisen en gangbare opvattingen ten aanzien van financieel instrumentarium

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	3.790.000	10.225.000	13.360.000	15.475.000	18.310.000

Gedeeltelijke compensatie kostenontwikkeling diverse sectoren
De kostenontwikkeling (prijsstijgingen) in diverse sectoren worden door de provincie gedeeltelijk gecompenseerd. De hiermee gemoeide kosten bedragen € 2.075.000,-- in 2019 en lopen op tot € 3.125.000,-- in 2021 en € 3.745.000,-- in de jaren daarna.

Vervallen stelpost afwikkeling voorgaand jaar
De stelpost 'afwikkeling voorgaand jaar' wordt ingevuld en komt hiermee te vervallen. Het betreft een bedrag van € 1.500.000,-- in 2018 en € 2.000.000,-- in de volgende jaren.

Interbestuurlijk Programma (stelpost)
Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen hebben hun handtekening gezet onder het Interbestuurlijk programma (IBP). In het IBP wordt samengewerkt om diverse grote maatschappelijke opgaven stevig aan te pakken en het geeft daarmee ook uitvoering aan een aantal afspraken in het regeerakkoord. De komende maanden wordt interbestuurlijk gewerkt aan de inhoudelijke en financiële uitwerking. Wij verwachten rond de behandeling van de Begroting 2019 informatie over de invulling van het IBP beschikbaar te hebben. Wij hebben vooralsnog de middelen die via het extra accres ter beschikking komen, geoormerkt voor het IBP. Het gaat om een oplopend bedrag van € 2.290.000,-- (2018), € 6.150.000,-- (2019) naar € 12.490.000,-- in 2022 e.v.

Doorontwikkeling Planning en Control.
Het systeem van planning & control is aan het door ontwikkelen. De overgang van het sturen op taken naar opgaven en de toenemende digitale mogelijkheden hebben aandacht nodig. Qua digitalisering zijn de begroting en de jaarrekening digitaal geproduceerd en ook online beschikbaar. Intern is managementinformatie digitaal beschikbaar gekomen via dashboards. De komende periode wordt verder gewerkt met het verbeteren van de digitale informatie, zoals monitoring op opgaves en real time online informatie. Nieuwe ontwikkelingen als datascience (big data) kunnen worden ingezet voor ex ante en ex post evaluaties. Voor die ontwikkelingen wordt in een periode van drie jaar een jaarlijks aflopend bedrag van € 125.000,-- (2020), € 100.000,-- (2021) en € 75.000,-- (2022), in totaal € 300.000,-- begroot.

Doelstelling

8.2.11 Inzet ondersteunend personeel

	2018	2019	2020	2021	2022
Lonen	140.000	1.140.000	2.640.000	3.140.000	3.640.000

Bewust belonen
Met de invoering van de nieuwe cao is het budget voor bewust belonen komen te vervallen en opgenomen in de loonsom ter dekking van de loonstijging. Wij vinden het echter belangrijk om zeer goede prestaties van individuen en teams te stimuleren en te waarderen volgens het principe “boter bij de vis”. Daarvoor willen we jaarlijks € 140.000,-- beschikbaar stellen, vanaf 2018.

Indexatie van loonkosten
We gaan ervan uit dat de komende jaren sprake zal zijn van een jaarlijkse stijging van de loonkosten per medewerker. We houden daarom budgettair rekening met een indexatie van loonkosten in 2019 van € 1.000.000,- jaarlijks oplopend met € 500.000,--.

Personeel en organisatie
De Directiebrief 2016, een bij de Voorjaarsnota 2016 bijgevoegde visie op de organisatie, is nog steeds onze leidraad in de ontwikkeling van de organisatie. Gericht op opgaven door samen te werken en concrete resultaten te boeken. Door te doen! Gelijktijdig wordt ook de generatiebalans in de organisatie verbeterd. Daarin investeren we in deze collegeperiode extra via het programma Groen voor Grijs en het generatiepact. De resultaten daarvan zien we inmiddels terug en die middelen kunnen als voorzien na 2019 afgebouwd worden. Onze organisatie opereert in een dynamische omgeving. Daarom willen wij eind 2018 onze visie op de toekomstige organisatie herijken.
Vooruitlopend daarop willen wij vanaf 2020 jaarlijks € 1 miljoen beschikbaar stellen voor organisatieontwikkeling en onvoorziene knelpunten.

Beleidsopgave

8.3 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen

Doelstelling

8.3.01 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	2018	2019	2020	2021	2022
Bijdr. aan reserves	29.200.000	-6.000.000	-11.000.000	-8.000.000	5.000.000

Voor een specificatie van de stortingen in de reserves verwijzen wij naar de tabel aan het einde van deze begrotingswijziging.

Baten wijziging

Beleidsopgave

8.1 Een duurzaam sluitende provinciale begroting

Doelstelling

8.1.04 Rente

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	-29.200.000	0	0	0	0

Eenmalig voordeel omzetten subsidie naar lening DEO
In deze voorjaarsnota maken we de financiële vertaling van de omzetting van de subsidie aan de Drentse Energie Organisatie in een lening. Van de lening aan de DEO van € 29,2 miljoen is op basis van het Kader revolverend financieren een bedrag van € 2,92 miljoen noodzakelijk als storting in de Risicoreserve revolverend financieren. Er blijft dan in 2018 een bedrag van € 26,28 miljoen over, waarvoor wij voorstellen dit in de Financieringsreserve te storten.

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv.subsidies	0	0	0	4.500.000	4.500.000

Vervallen vrijval middelen DEO
In deze wijziging wordt de technische omzetting verwerkt van de subsidie aan de DEO in een lening. Het bedrag van € 29,2 miljoen valt in 2018 vrij en wordt toegevoegd aan de Financieringsreserve. De eerder begrote vrijval in termijnen (€ 4,5 miljoen in de jaren 2021 e.v.) komt hiermee te vervallen.

Doelstelling

8.1.05 Uitkering Provinciefonds

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv.subsidies	-2.290.000	-6.150.000	-8.490.000	-10.250.000	-12.490.000

Accres Provinciefonds (inschatting)
Een inschatting van het extra accres van de algemene uitkering uit het provinciefonds op basis van de Maartcirculaire provinciefonds 2018.
Op basis van de maartcirculaire Provinciefonds 2018 verwachten wij een accres van de algemene uitkering van € 2.290.000,-- in 2018, oplopend tot € 10.250.000,-- in 2021.

Beleidsopgave

8.3 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen

Doelstelling

8.3.01 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	2018	2019	2020	2021	2022
Bijdr. van reserves	-500.000	0	0	-925.108	-3.900.000

Voor een specificatie van de stortingen in de reserves verwijzen wij naar de tabel aan het einde van deze begrotingswijziging.

Storting	2018	2019	2020	2021	2022
Bijdrage aan reserve Investeringen Verkeer en Vervoer					
Doelstelling: 8.3.01 Kapitaallasten nieuw IVV	0	0	0	3.000.000	3.000.000
Bijdrage aan Financieringsreserve					
Doelstelling: 8.1.04 DEO Omzetting subsidie in lening	26.280.000	0	0	0	0
Doelstelling: 8.1.06 Positieve saldo 2019 storten in Fin. reserve	0	6.000.000	0	0	0
Doelstelling: 8.3.01 Lagere bijdrage aan Financieringsreserve	0	-12.000.000	-13.000.000	-13.000.000	0
Bijdrage aan Cofinancieringsreserve Europa					
Doelstelling: 8.2.06 Storting Cofinancieringsreserve Europa	0	0	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Bijdrage aan Reserve opvang revolverend financieren					
Doelstelling: 8.1.04 DEO Omzetting subsidie in lening 10% afdekking risico	2.920.000	0	0	0	0
Totaal Storting	**29.200.000**	**-6.000.000**	**-11.000.000**	**-8.000.000**	**5.000.000**

Onttrekking	2018	2019	2020	2021	2022
Bijdrage van Financieringsreserve					
Doelstelling: 7.3.02 Subsidie stadion FC Emmen	-500.000	0	0	0	0
Bijdrage van Cofinancieringsreserve Europa					
Doelstelling: 1.5.01 Extra onttrekking Cofinancieringsreserve Europa	0	0	0	-925.108	-3.900.000
Totaal Onttrekking	**-500.000**	**0**	**0**	**-925.108**	**-3.900.000**

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	130.653.584	108.295.501	89.652.140	86.942.912	86.673.291
Baten na wijziging	-323.931.134	-296.174.014	-261.615.240	-242.398.697	-242.029.393
Saldo na wijziging	**-193.277.550**	**-187.878.513**	**-171.963.100**	**-155.455.785**	**-155.356.102**

Tabel vrije bestedingsruimte

Mutatie	2018	2019	2020	2021	2022
Vrije bestedingsruimte					
Doelstelling: 1.1.01 Intensivering contacten met burgers	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Doelstelling: 1.5.01 Netwerk Europa	0	0	-25.000	-25.000	-25.000
Doelstelling: 2.3.01 Onderwijs en Arbeidsmarkt	0	0	-600.000	-600.000	-600.000
Doelstelling: 2.5.02 Continuering intensivering Marketing Drenthe	0	0	-650.000	-650.000	-650.000
Doelstelling: 3.5 & 3.6 Meerkosten beheer en onderhoud wegen en vaarwegen	-482.940	-482.940	-482.940	-482.940	-482.940
Doelstelling: 4.1.02 Budget specifieke ontwikkelingen	0	0	-300.000	-300.000	-300.000
Doelstelling: 4.3.01 Budget kaderrichtlijn water	0	0	-500.000	-500.000	-500.000
Doelstelling: 5.1.01 Klimaat en energie	0	0	-2.500.000	-2.500.000	-2.500.000
Doelstelling: 5.2.02 Correctie uitvoering reguliere milieutaken	0	0	-100.000	-100.000	-100.000
Doelstelling: 5.2.04 RUD indexatie, compensatie en ontwikkelplan	-437.000	-420.000	-325.000	-371.000	-419.000
Doelstelling: 6.1.01 Gebiedsontwikkeling Koloniën van Weldadigheid	0	0	-300.000	-300.000	-300.000
Doelstelling: 6.1.07 Festivals en evenementen	0	0	-375.000	-375.000	-375.000
Doelstelling: 6.2.03 Subsidie Geopark	0	-50.000	-200.000	-200.000	-200.000
Doelstelling: 6.3.03 Noordelijke cultuuragenda (is niet goed!!)	-50.000	-50.000	-50.000	-150.000	-150.000
Doelstelling: 6.3.04 Culturele impuls	0	0	0	-240.000	-240.000
Doelstelling: 7.1.01 Toekomst gerichte landbouw	0	0	-225.000	-225.000	-225.000
Doelstelling: 7.2.05 Prolander, mutatie bijdrage Drenthe	0	-401.649	-73.137	-16.508	46.546
Doelstelling: 7.2.08 Streekbeheer	0	0	-150.000	-150.000	-150.000
Doelstelling: 7.3.02 Drenthe beweegt	0	0	-200.000	-200.000	-200.000
Doelstelling: 7.3.02 Sport subsidies	0	0	-145.000	-145.000	-145.000
Doelstelling: 8.1.04 Vervallen vrijval middelen DEO	0	0	0	-4.500.000	-4.500.000
Doelstelling: 8.1.05 Accres Provinciefonds (inschatting)	2.290.000	6.150.000	8.490.000	10.250.000	12.490.000
Doelstelling: 8.2.06 Doorontwikkeling Planning en Control	0	0	-125.000	-100.000	-75.000
Doelstelling: 8.2.06 Gedeeltelijke compensatie kostenontwikkeling	0	-2.075.000	-2.745.000	-3.125.000	-3.745.000
Doelstelling: 8.2.06 Interbestuurlijk programma (stelpost)	-2.290.000	-6.150.000	-8.490.000	-10.250.000	-12.490.000
Doelstelling: 8.2.06 Storting Cofinancieringsreserve Europa	0	0	-2.000.000	-2.000.000	-2.000.000
Doelstelling: 8.2.06 Vervallen stelpost afwikkeling voorgaand boekjaar	-1.500.000	-2.000.000	-2.000.000	-2.000.000	-2.000.000
Doelstelling: 8.2.11 Bewust belonen	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
Doelstelling: 8.2.11 Compensatie loonkosten ca. 2% per jaar	0	-1.000.000	-1.500.000	-2.000.000	-2.500.000
Doelstelling: 8.2.11 Personeel en organisatie	0	0	-1.000.000	-1.000.000	-1.000.000
Doelstelling: 8.3.01 Kapitaallasten nieuw IVV	0	0	0	-3.000.000	-3.000.000
Doelstelling: 8.3.01 Lagere bijdrage aan Financieringsreserve	0	12.000.000	13.000.000	13.000.000	0
Doelstelling: 8.3.01 Positief saldo 2019 naar Financieringsreserve	0	-6.000.000	0	0	0
Totaal Mutatie	**-2.619.940**	**-629.589**	**-3.721.077**	**-12.405.448**	**-26.485.394**

6e Begrotingswijziging 2018

Wijzigingen na VJN 2018

Programma en Beleidsopgaven	2018	2019	2020	2021	2022
Programma 1. Kwaliteit openbaar bestuur					
Lasten					
1.2 PS: Drenthe goed bestuurd door goed functionerend, bestuurskrachtig, betrouwbaar openbaar bestuur met integere bestuurders	15.000	25.000	0	0	0
1.5 Zorgen voor een goede samenwerking met partners en belangenbehartiging voor Drentse stakeholders	4.331.900	10.044.011	-3.100.000	-1.900.000	-1.900.000
Programma 2: Regionale economie					
Lasten					
2.2 Vergroten concurrentiepositie van Drenthe	0	0	196.085	196.085	196.085
Programma 3: Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer					
Lasten					
3.1 Bereikbaar Drenthe	0	-1.629.717	-308.803	947.092	1.261.953
3.4 Verkeersveilig Drenthe	442.000	0	0	0	0
3.5 Het beheren en onderhouden van de wegen op een afgesproken kwaliteitsniveau	0	1.128.378	-25.540	61.960	61.960
3.6 Het beheren en onderhouden van de vaarwegen op een afgesproken kwaliteitsniveau	-34.500	-643.374	-589.119	-582.525	-527.744
3.7 Regio Specifiek Pakket	0	0	121.195	0	0
Baten					
3.4 Verkeersveilig Drenthe	0	3.500	3.500	3.500	3.500
3.6 Het beheren en onderhouden van de vaarwegen op een afgesproken kwaliteitsniveau	200.000	800.000	1.790.000	2.021.000	2.021.000
Programma 5: Milieu, Energie & Bodem					
Lasten					
5.2 In Drenthe behoud en verbetering van de milieu- en leefomgevingskwaliteit tot tenminste het niveau van de wettelijke milieueisen	0	376	1.149	1.951	3.189
5.3 De bodem en ondergrond worden zo beheerd en benut dat deze ook voor volgende generaties hun culturele, ecologische en economische kracht behouden	1.673.308	1.019.705	1.577.475	0	0
Baten					
5.3 De bodem en ondergrond worden zo beheerd en benut dat deze ook voor volgende generaties hun culturele, ecologische en economische kracht behouden	0	13.845	13.845	13.845	13.845
Programma 6: Cultuur					
Lasten					
6.1 Cultuur speelt een belangrijke rol in economische en ruimtelijke ontwikkelingen	0	320	978	1.660	2.717
6.2 Het vertellen en zichtbaar maken van het verhaal van Drenthe en het zoeken naar nieuwe manieren om dat verhaal te vertellen	0	-1.629	-2.887	-4.288	-5.425
6.3 Een sociaal cultureel klimaat waarin toonaangevende kunst en cultuuruitingen een plek hebben en waar mensen aan mee kunnen doen	0	-20.161	27.420	35.387	52.240
Baten					
6.3 Een sociaal cultureel klimaat waarin toonaangevende kunst en cultuuruitingen een plek hebben en waar mensen aan mee kunnen doen	23.616	23.853	10.606	10.712	10.819

Programma 7: Dynamiek in leefomgeving					
Lasten					
7.2 Natuurlijk Platteland; Biodiversiteit versterken met economisch perspectief	0	-7.093.676	16.739.631	16.762.240	7.539.315
7.3 Dynamisch Drenthe	0	873	2.665	4.528	7.403
Baten					
7.2 Natuurlijk Platteland; Biodiversiteit versterken met economisch perspectief	0	-4.444.446	-7.331.640	-7.702.925	-3.903.514
Programma 8: Middelen					
Lasten					
8.2 Een opgavegestuurde, kwalitatief hoogstaande en dienstbare organisatie	130.624	-747.993	-922.258	-98.939	187.282
Baten					
8.1 Een duurzaam sluitende provinciale begroting	-3.310.828	-204.982	-44.287	2.157.448	1.811.223
8.2 Een opgavegestuurde, kwalitatief hoogstaande en dienstbare organisatie	-1.268.303	-2.029.684	-1.279.519	-1.158.047	-822.111
Programmatotaal	**2.202.817**	**-3.755.801**	**6.880.496**	**10.770.684**	**6.013.737**
Programma 8: Middelen					
Lasten					
8.3 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen	3.243.680	17.072.292	2.276.240	1.825.258	979.401
Baten					
8.3 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen	-5.181.065	-13.019.213	-7.288.796	-8.937.737	-3.184.479
Totaal reserves en voorzieningen	**-1.937.385**	**4.053.079**	**-5.012.556**	**-7.112.479**	**-2.205.078**
Vrije bestedingsruimte	**-265.432**	**-297.278**	**-1.867.940**	**-3.658.205**	**-3.808.659**

1. Kwaliteit openbaar bestuur

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	7.211.825	7.037.373	8.857.836	7.652.503	7.664.706
Baten voor wijziging	-19.640	-19.640	-19.640	-19.640	-19.640
Saldo voor wijziging	**7.192.185**	**7.017.733**	**8.838.196**	**7.632.863**	**7.645.066**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

1.2 PS: Drenthe goed bestuurd door goed functionerend, bestuurskrachtig, betrouwbaar openbaar bestuur met integere bestuurders

Doelstelling

1.2.01 Focus op de eigen bestuurlijke en maatschappelijke rol van Provinciale Staten ("het Drents parlement")

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	15.000	25.000	0	0	0

Verkiezingen 2019
Voor de verkiezingen in 2019 is in totaal € 40.000,-- extra budget nodig (2018: € 15.000,-- en 2019 € 25.000,--). Het budget is nodig voor een afgesproken bijdrage aan de IPO-campagne en eenmalige voorbereidingskosten voor de verkiezingen. We stellen voor dit budget toe te voegen aan de post kosten duaal bestuur, deze bedraagt structureel 113.097,--. We dekken het extra budget uit de vrije bestedingsruimte.

Beleidsopgave

1.5 Zorgen voor een goede samenwerking met partners en belangenbehartiging voor Drentse stakeholders

Doelstelling

1.5.01 Drenthe beschikt over een sterke lobby en een goed ontwikkeld maatschappelijk netwerk

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	4.331.900	10.044.011	-3.100.000	-1.900.000	-1.900.000

Cofinanciering Europa.
Aan het begin van de Europese programmaperiode hebben we begroot dat er een financieringsbehoefte was van € 3,1 miljoen per jaar. De "omzet" die daarmee wordt gerealiseerd bedraagt naar schatting € 100 miljoen, ofwel € 14 miljoen per jaar. Zoals eerder gerapporteerd kwamen de eerste jaren de projecten langzaam op gang. De Europese programma's zijn nu goed op stoom en de cofinancieringsbehoefte is nu dan ook hoger dan in de lopende begroting is opgenomen.

In 2018 zijn er ten opzichte van de lopende begroting een aantal wijzigingen. Voor POP3, EFRO en INTEREGG A & B voorzien wij in 2018 en 2019 een grotere cofinancieringsbehoefte. Deze wordt begroot op € 7.431.900 voor 2018 en € 13.144.011,-- voor 2019. In de lopende meerjarenbegroting is uit gegaan van een financieringsbehoefte van € 3.100.000,--. In 2020 en 2021 verwachten wij beperkte uitgaven voor de Europese programmaperiode 2014-2021 (circa € 500.000,--). De budgetwijziging wordt verrekend met de reserve Eu-cofinanciering. Wij voeden vanaf 2020 die reserve ieder jaar met € 2.000.000,-- (zie voorjaarsnota 2018). Maar dit is nog onvoldoende om de nieuwe programmaperiode te financieren. Wanneer meer duidelijk is over de benodigde hoogte, komen wij hier bij u op terug.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	11.558.725	17.106.384	5.757.836	5.752.503	5.764.706
Baten na wijziging	-19.640	-19.640	-19.640	-19.640	-19.640
Saldo na wijziging	**11.539.085**	**17.086.744**	**5.738.196**	**5.732.863**	**5.745.066**

2: Regionale economie

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	23.899.960	18.323.684	11.095.354	10.510.354	10.425.354
Baten voor wijziging	-32.200	-32.200	-32.200	-32.200	-32.200
Saldo voor wijziging	**23.867.760**	**18.291.484**	**11.063.154**	**10.478.154**	**10.393.154**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

2.2 Vergroten concurrentiepositie van Drenthe

Doelstelling

2.2.01 Stimulering van innovatief ondernemerschap en ondernemersklimaat

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten	0	0	63.776	63.776	63.776

Kapitaallasten
Dit betreft een bijstelling van de afschrijvingen op de bouwkundige delen en installaties van de voormalige Rijksluchtvaartschool (RLS) 1957, ten laste van de vrije bestedingsruimte.

Doelstelling

2.2.02 Zorgen voor een goed vestigings- en ondernemersklimaat ook op (sub)regionaal niveau

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten	0	0	132.309	132.309	132.309

Kapitaallasten
Dit betreft een bijstelling van de afschrijvingen als gevolg van de aanschaf en verbouwing van de Health Hub Roden ten laste van de vrije bestedingsruimte.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	23.899.960	18.323.684	11.291.439	10.706.439	10.621.439
Baten na wijziging	-32.200	-32.200	-32.200	-32.200	-32.200
Saldo na wijziging	**23.867.760**	**18.291.484**	**11.259.239**	**10.674.239**	**10.589.239**

3: Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	64.112.864	76.101.381	76.799.854	56.438.221	57.584.953
Baten voor wijziging	-11.358.115	-19.028.621	-11.475.545	-5.184.403	-5.184.403
Saldo voor wijziging	**52.754.749**	**57.072.760**	**65.324.309**	**51.253.818**	**52.400.550**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

3.1 Bereikbaar Drenthe

Doelstelling

3.1.01 Realiseren en versterken van het regionale netwerk voor auto, openbaar vervoer, fiets en goederenvervoer

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten	0	-1.629.717	-308.803	947.092	1.261.953

Kapitaallasten
Dit betreft een bijstelling van de afschrijvingen op gerealiseerde investeringen op het vlak van verkeer en vervoer. Deze mutaties worden verrekend met de Reserve Investeringen verkeer en vervoer

Beleidsopgave

3.4 Verkeersveilig Drenthe

Doelstelling

3.4.01 Stimuleren van verkeersveilig gedrag door educatie, training, voorlichting en campagnes met de ambitie 'Samen richting Nul verkeersslachtoffers!'

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	442.000	0	0	0	0

Uitwerking PUP; stimuleren verkeersveilig gedrag.
Van het rijk hebben we voor 2018 een decentralisatie-uitkering van € 442.000,-- ontvangen voor de uitvoering van Interreg V. (Zie ook baten 8.1.05). Dit bedrag voegen we toe aan de budgetten voor het stimuleren van verkeersveilig gedrag.

Beleidsopgave

3.5 Het beheren en onderhouden van de wegen op een afgesproken kwaliteitsniveau

Doelstelling

3.5.10 Zorgen voor veilige provinciale wegen

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	0	0	55.800	55.800

Dagelijks onderhoudsbudget N34 Coevorden-Emmen
Als gevolg van de verdubbeling N34 Coevorden-Emmen gaan de kosten van beheer en onderhoud omhoog. Wij verhogen met ingang van 2021 het onderhoudsbudget met € 270.000,--. Deze ophoging bestaat voor een deel uit dagelijks onderhoud in verband met het zorgen voor veilige provinciale wegen € 55.800 (doelstelling 3.5.10) en € 31.700,-- wegens het zorgen voor een duurzame leefomgeving rond de provinciale wegen (doelstelling € 3.5.11).

Grootonderhoud N34 Coevorden-Emmen
Het resterende deel van € 182.500,-- wordt ingezet voor groot (variabel) onderhoud en wordt vooralsnog toegevoegd aan de Egalisatiereserve groot (variabel) onderhoud wegen en vaarwegen (zie 8.3.01). Wij stellen voor de extra groot (variabel) onderhoudskosten N34 te dekken uit de vrije bestedingsruimte.

Het totaal bedrag van € 270.000,-- brengen we ten laste van de vrije bestedingsruimte.

Doelstelling

3.5.11 Zorgen voor een duurzame leefomgeving rond de provinciale wegen

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	0	0	31.700	31.700

Dagelijks en groot (variabel) onderhoudsbudget N34 Coevorden-Emmen
Zie 3.5.10.

Doelstelling

3.5.12 Instandhouden van de infrastructuur van wegen (variabel onderhoud)

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	1.153.918	0	0	0

Groot variabel weg en vaarweg onderhoud
In 2019 ligt de nadruk op het wegonderhoud in plaats van vaarwegonderhoud. De lasten vallen € 1.153.918,-- hoger uit en komen uit op € 5.313.169,-- in 2019. Voor het vaarweg onderhoud was € 662.000,-- begroot. Op de vaarwegen wordt echter een lagere uitgaaf begroot van € 247.755,-- (zie ook 3.6.08). Het saldo van beide verschilen wordt in 2019 verrekend met de Egalisatiereserve groot variabel onderhoud wegen en vaarwegen voor € 906.163,--.

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten	0	-25.540	-25.540	-25.540	-25.540

Kapitaallasten
Dit betreft de bijstelling van de afschrijvingen op gerede investeringen in de infrastructuur van wegen en komt ten laste van de vrije bestedingsruimte.

Beleidsopgave

3.6 Het beheren en onderhouden van de vaarwegen op een afgesproken kwaliteitsniveau

Doelstelling

3.6.01 Het beheren en onderhouden van de vaarweg Meppel de Punt

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten	0	16.725	16.725	16.725	16.725

Kapitaallasten
Dit betreft een bijstelling van de afschrijvingen wegens de Aanleg zonnepark bij het wegensteunpunt Rogat. Dit wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Doelstelling

3.6.04 Het beheren en onderhouden van ZO Drentse vaarwegen projecten

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten	0	8.619	8.619	8.619	8.619

Kapitaallasten
Dit betreft een bijstelling van de afschrijvingen op gerede investeringen en wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Doelstelling

3.6.05 Instandhouden van onze bestaande infrastructuur van vaarwegen op het gebied van leefbaarheid, bereikbaarheid en mobiliteit

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	-34.500	-387.950	-576.450	-576.450	-576.450

Overdracht peilbeheer ZO-Drentse Vaarwegen
We dragen het peilbeheer op de Zuid-Oost Drentse vaarwegen, per 1 oktober 2018, over aan de waterschappen. Door deze overdracht komen de peilbeheerkosten en een deel van de kosten voor het bakbeheer voor rekening van de waterschappen. Voor 2018 schatten we de kostendaling op € 34.500,-- (doelstelling 3.6.05). Daarnaast begroten we lagere inkomsten van de waterschappen Velt & Vecht en Reest en Wieden van ieder € 100.000,-- (zie ook 3.6.05 baten). Per saldo ontstaat een nadeel in 2018 van totaal 165.500,-- ten laste van de vrije bestedingsruimte. Voor 2019 is een kostendaling berekent van € 387.950 op doelstelling 3.6.06 en € 23.214,-- op doelstelling 3.6.07. Daarnaast wordt een lagere vergoeding van beide waterschappen van totaal € 800.000,-- begroot (zie baten). Voor 2019 wordt het nadeel voor de vrije bestedingsruimte per saldo begroot op € 388.836,--. Het structurele nadeel door overdracht van het peilbeheer bedraagt vanaf 2020 € 628.836,-- omdat in 2020 de vergoeding van de waterschappen voor de energiekosten van de voedingsgemalen van € 240.000,-- vervallen (zie baten 3.6.05). Dit is een jaar later dan de overige vergoedingen omdat de energiekosten met een jaar vertraging bij de waterschappen in rekening worden gebracht.

Overdracht peilbeheer vaarweg Meppel de Punt.
Er wordt gekoerst om het peilbeheer op de vaarweg Meppel - De punt over te dragen per 1 januari 2020. De structurele kostendaling is berekend op € 188.500 (doelstelling 3.6.05) en € 5.000,-- (doeltelling 3.6.05).
De vergoeding van het rijk zal naar verwachting dalen met € 750.000,--. Daarmee komt het nadeel voor de vrije bestedingsruimte in 2020 uit op € 556.500,--. Ook hier geldt dat de vergoeding voor de energiekosten € 231.000,-- een jaar later vervalt namelijk met ingang van 2021 (zie baten). Het structurele nadeel door overdracht van het peilbeheer op de vaarweg Meppel - de Punt bedraagt hierdoor vanaf 2021 € 787.500,--. Per 1 januari 2024 vervalt de overeenkomst met het Rijk, waarin de vergoeding voor de Vaarweg Meppel - de Punt is geregeld. De verwachting is dat hierdoor de rijksvergoeding met € 607.910,-- verder afneemt. Het nadeel dat hierdoor ontstaat in de vrije bestedingsruimte bedraagt € 1.395.410,--.

Doelstelling

3.6.07 Zorgen voor een schone, gezonde en mooie leefomgeving rond de vaarwegen

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	-23.214	-28.214	-28.214	-28.214

Overdracht peilbeheer
Zie 3.6.05.

Doelstelling

3.6.08 Instandhouden van de infrastructuur van vaarwegen (variabel onderhoud)

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	-247.755	0	0	0

Groot variabel weg en vaarweg onderhoud
Oorspronkelijk was er voor het vaarweg onderhoud € 662.000,-- begroot. Een nadere detaillering van de planning heeft een bijstelling van € 247.755,-- tot gevolg gehad waardoor een raming van € 414.245,-- resteert. Zie ook toelichting bij 3.5.12.

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten	0	-9.799	-9.799	-3.205	51.576

Kapitaallasten
Dit betreft een bijstelling van de afschrijvingen op de gerede investeringen in de infrastructuur van vaarwegen en wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Beleidsopgave

3.7 Regio Specifiek Pakket

Doelstelling

3.7.03 Ruimtelijk Economisch Programma

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	0	121.195	0	0

Bijstelling IBOI rentepercentage
De meerjarige wijziging van de IBOI-rente naar 1,5257% leidt tot een aanvulling van het beschikbare budget in 2020 van € 121.195,--. Dit bedrag wordt onttrokken aan de reserve RSP (zie 3.8.01). Na 2020 wordt de Reserve RSP beëindigd. na 2020. De reserve is dan gepland om op 0 uit te komen.

Baten wijziging

Beleidsopgave

3.4 Verkeersveilig Drenthe

Doelstelling

3.4.01 Stimuleren van verkeersveilig gedrag door educatie, training, voorlichting en campagnes met de ambitie 'Samen richting Nul verkeersslachtoffers!'

	2018	2019	2020	2021	2022
Leges	0	3.500	3.500	3.500	3.500

Legesbaten verkeersveiligheid
Op basis van de geactualiseerde legestabel en de realisatie van de afgelopen jaren, dient de geraamde bate van € 17.500,-- voor leges verkeersveiligheid naar beneden te worden bijgesteld tot € 14.000,--. Het verschil komt ten laste van de vrije bestedingsruimte (zie 8.3.01).

Beleidsopgave

3.6 Het beheren en onderhouden van de vaarwegen op een afgesproken kwaliteitsniveau

Doelstelling

3.6.05 Instandhouden van onze bestaande infrastructuur van vaarwegen op het gebied van leefbaarheid, bereikbaarheid en mobiliteit

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv.subsidies	200.000	800.000	1.790.000	2.021.000	2.021.000

Overdracht peilbeheer
Voor 2018 schatten we een lagere vergoeding van de waterschappen Velt & Vecht en Reest en Wieden van ieder € 100.000,--. Voor 2019 is een lagere vergoeding van beide waterschappen begroot van totaal € 800.000,--. De vergoeding van de waterschappen voor de engergiekosten van de voedingsgemalen ad € 240.000,-- vervallen per 2020. Dit is een jaar later, omdat de kosten met een jaar vertraging bij de waterschappen in rekening worden gebracht. Er wordt gekoerst om het peilbeheer op de vaarweg Meppel - De punt over te dragen per 1 januari 2020. De vergoeding van het rijk zal naar verwachting dan dalen met € 750.000,--. Ook hier geldt dat de vergoeding voor de energiekosten € 231.000,-- een jaar later vervalt namelijk met ingang van 2021. Per 1 januari 2024 vervalt vervolgens de overeenkomst Overeenkomst met het Rijk waarin de vergoeding voor de Vaarweg Meppel - de Punt is geregeld (zie ook lasten).

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	64.520.364	74.956.668	75.997.587	56.864.748	58.381.122
Baten na wijziging	-11.158.115	-18.225.121	-9.682.045	-3.159.903	-3.159.903
Saldo na wijziging	**53.362.249**	**56.731.547**	**66.315.542**	**53.704.845**	**55.221.219**

5: Milieu, Energie & Bodem

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	13.823.083	11.224.898	9.950.883	7.670.317	7.787.942
Baten voor wijziging	-429.945	-748.784	-525.345	-276.345	-276.345
Saldo voor wijziging	**13.393.138**	**10.476.114**	**9.425.538**	**7.393.972**	**7.511.597**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

5.2 In Drenthe behoud en verbetering van de milieu- en leefomgevingskwaliteit tot tenminste het niveau van de wettelijke milieueisen

Doelstelling

5.2.02 Versterkt duurzaamheidsbewustzijn in Drenthe

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	376	1.149	1.951	3.189

Indexering subsidies
Ieder jaar wordt de indexering van de boekjaarsubsidies geactualiseerd.
De nieuwe index is gebaseerd op de gemiddelde indices over 5 jaren. We gebruiken hiervoor de index voor lonen en salarissen en netto materiele consumptie van het centraal planbureau. Voor 2019 is de index vastgesteld op 1,7%.

Deze aanpassing van de boekjaarsubsidie is gebaseerd op de actualisatie van de indexering subsidie Milieufederatie en komt ten laste van de vrije bestedingsruimte.

Beleidsopgave

5.3 De bodem en ondergrond worden zo beheerd en benut dat deze ook voor volgende generaties hun culturele, ecologische en economische kracht behouden

Doelstelling

5.3.05 Functiegerichte sanering van bodemverontreiniging volgens het bodemsaneringsprogramma

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	1.673.308	1.019.705	1.577.475	0	0

Extra DU Bodemsanering.
In de meicirculaire van het Rijk hebben wij een extra decentralisatie uitkering bodemsanering gekregen. Het gaat om bedragen van respectievelijk € 1.673.308,--, € 1.019.705,-- en € 1.577.475,-- voor de jaren 2018 t/m 2020 (zie ook 8.1.05). Deze extra inkomsten voegen we toe aan het budget voor de uitvoering van het bodemsaneringsprogramma.

Baten wijziging

Beleidsopgave

5.3 De bodem en ondergrond worden zo beheerd en benut dat deze ook voor volgende generaties hun culturele, ecologische en economische kracht behouden

Doelstelling

5.3.04 Een verantwoorde winning van de oppervlaktedelfstoffen

	2018	2019	2020	2021	2022
Leges	0	13.845	13.845	13.845	13.845

Ontgrondingenheffing
De baten wegens ontgrondingenheffingen van € 21.345,-- worden op basis van de verwachte aantallen (grote) vergunningen met € 13.845,-- structureel naar beneden bijgesteld naar € 7.500,--. Het nadeel komt ten laste van de vrije bestedingsruimte.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	15.496.391	12.244.979	11.529.507	7.672.268	7.791.131
Baten na wijziging	-429.945	-734.939	-511.500	-262.500	-262.500
Saldo na wijziging	**15.066.446**	**11.510.040**	**11.018.007**	**7.409.768**	**7.528.631**

6: Cultuur

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	20.632.924	18.553.637	17.914.025	17.458.270	17.797.064
Baten voor wijziging	-1.465.180	-1.348.532	-1.348.532	-1.362.017	-1.375.638
Saldo voor wijziging	**19.167.744**	**17.205.105**	**16.565.493**	**16.096.253**	**16.421.426**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

6.1 Cultuur speelt een belangrijke rol in economische en ruimtelijke ontwikkelingen

Doelstelling

6.1.03 Beter vestigingsklimaat-, woon-, en leefklimaat voor bedrijf en individu door (culturele investeringen die leiden tot toonaangevende kwaliteit)

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	320	978	1.660	2.717

Indexering subsidies
Deze aanpassing van de boekjaarsubsidies zijn gebaseerd op de actualisatie van de indexering subsidie Monumentenwacht Drenthe en Monument Kamp Westerbork en komen ten laste van de vrije bestedingsruimte (zie voor de algemene systematiek ook 5.2.02).

Beleidsopgave

6.2 Het vertellen en zichtbaar maken van het verhaal van Drenthe en het zoeken naar nieuwe manieren om dat verhaal te vertellen

Doelstelling

6.2.01 Er wordt een actief netwerk voor het Drentse erfgoed onderhouden waarin kennisontwikkeling, overdracht van informatie en innovatie voor publiek centraal staan

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	-2.013	-4.060	-6.280	-8.683

Indexering subsidies
Deze aanpassing van de boekjaarsubsidie aan het Regionaal historisch Centrum is gebaseerd op de actualisatie van de indexering alsmede een correctie en wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Doelstelling

6.2.02 Behouden en bevorderen van het gebruik van de Drentse streektaal

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	384	1.173	1.992	3.258

Indexering subsidies
Deze aanpassing van de boekjaarsubsidie is gebaseerd op de actualisatie van de indexering subsidie Huis van de Taal en komt ten laste van de vijre bestedingsruimte.

Beleidsopgave

6.3 Een sociaal cultureel klimaat waarin toonaangevende kunst en cultuuruitingen een plek hebben en waar mensen aan mee kunnen doen

Doelstelling

6.3.02 Bevorderen van toegankelijkheid van kunst- en cultuuruitingen, kennis, en informatie

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten	0	-34.108	10.497	10.497	10.497

Kapitaallasten
Dit betreft de bijstelling van de afschrijvingen en wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	13.947	16.923	24.890	41.743

Indexering subsidies
Deze aanpassing van de boekjaarsubsidie is gebaseerd op de actualisatie van de indexering subsidie Drents Museum, Biblionet Drenthe en Kust en Cultuur Drenthe. Dit wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Baten wijziging

Beleidsopgave

6.3 Een sociaal cultureel klimaat waarin toonaangevende kunst en cultuuruitingen een plek hebben en waar mensen aan mee kunnen doen

Doelstelling

6.3.02 Bevorderen van toegankelijkheid van kunst- en cultuuruitingen, kennis, en informatie

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	23.616	23.853	10.606	10.712	10.819

Huur Drents Museum
Voor de huren hanteren we meerjarige index van 1%. Dit is gebaseerd op de gegevens van het CBS voor huuraanpassing. Op de lopende begroting is een aanpassing nodig omdat de huurinkomsten van het Drents Museum te hoog zijn geraamd. Dit wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	20.632.924	18.532.167	17.939.536	17.491.029	17.846.596
Baten na wijziging	-1.441.564	-1.324.679	-1.337.926	-1.351.305	-1.364.819
Saldo na wijziging	**19.191.360**	**17.207.488**	**16.601.610**	**16.139.724**	**16.481.777**

7: Dynamiek in leefomgeving

label1	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	82.363.819	79.579.695	64.069.521	61.327.205	60.022.738
Baten voor wijziging	-10.424.510	-10.862.039	-6.783.685	-2.187.054	-1.787.054
Saldo voor wijziging	**71.939.309**	**68.717.656**	**57.285.836**	**59.140.151**	**58.235.684**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

7.2 Natuurlijk Platteland; Biodiversiteit versterken met economisch perspectief

Doelstelling

7.2.01 Afwikkelen projecten investeringsbudget Landelijkgebied (ILG)

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	2.877.515	2.537.487	2.677.000	808.900

Actualisatie meerjarenbegroting ILG 2019 en verder.
De uitvoering van het project Geelbroek is doorgeschoven waardoor de lasten grotendeels in 2019 gaan vallen. Verder is de uitfinanciering van de Investeringsinpuls Landelijk Gebied (ILG) aangepast in verband met de lopende verplichtingen voor het project Bargerveen. Op 13 oktober 2009 hebben Gedeputeerde Staten het inrichtingsplan van de voormalige Landinrichtingscommissie Schoonebeek voor het landbouwgebied Nieuw-Schoonebeek vastgesteld. In dit plan waren werkzaamheden opgenomen die per abuis niet waren meegenomen in de overheveling van verplichtingen van het Rijk naar de provincie. We stellen voor om dit bedrag als nog te dekken uit de Resterende ILG middelen. Het saldo van de ILG reserve bedroeg per 31 december 2017 € 9.763.862, --. De resterende benodigde middelen 2019 tot en met 2022 bedragen (incl. aanpassing Bargerveen) bedragen 9.195.048,-- (lasten) en € 5.251.459,-- (baten), per saldo € 3.923.584,-- aan provinciale middelen. Het project is nu zover dat alle benodigde gronden voor de buffer-zuid zijn verworven en het Ruilplan voor de landbouwkundige herverkaveling ter visie gaat. De kavelovergang zal naar verwachting plaatsvinden op 1 januari 2020.

Doelstelling

7.2.04 Realisatie Natuurnetwerk Nederland

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	4.494.856	8.033.684	-7.354.483	-9.817.084

Actualisatie begroting obv. PPO 2019.
De provincie stelt jaarlijks met Prolander een provinciale prestatieovereenkomst (PPO) op. In deze overeenkomst met een looptijd van 1 januari 2019 t/m 31 december 2019 leggen wij de prestaties vast die Prolander levert en welke middelen daarvoor beschikbaar worden gesteld (instrumenten, geld en menskracht). Met deze overeenkomst geven wij uitvoering aan het Programma Natuurlijk Platteland. De prestaties hebben betrekking op de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) via inrichting, aankoop grond/functieverandering, maatregelen Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), monitoring, (agrarisch) natuurbeheer en landbouwstructuurverbetering. Het opstellen van de PPO2019 heeft in tegenstelling tot voorgaande jaren eerder in het jaar plaatsgevonden. Dit met als doel dat de gemaakte afspraken uit de PPO als input dienen voor het opstellen van de provinciale (meerjaren) begroting 2019. Verder wordt er voor het eerst gewerkt met een meerjaren-doorkijk op basis van de geactualiseerde meerjaren-planning. De meerjaren-planning geldt zowel voor de lasten en baten van de onderscheiden gebieden als voor de ureninzet van Prolander. Jaarlijks wordt de meerjarenplanning via de PPO-cyclus geactualieerd. Vanaf 2017 wordt ingezet op de gebiedsprocessen waarbinnen alle prestaties zoals boven beschreven zijn geintegreerd. Het PNP telt sinds 2017 acht deelprogramma's waarin gebiedsgericht wordt gewerkt. De komende jaren zijn cruciaal om projecten in de deelprogramma's van de Drentscha Aa, de Hunze, het Oude Diep en Zuidwest Drenthe in uitvoering te brengen, waar dit bij Bargerveen al gebeurd, in alle deelprogramma's ook gekoppeld aan het uitvoeren van PAS-maatregelen. In Noordwest Drenthe en de Reest ligt de nadruk meer op het afronden van de gebiedsopgaven. Voor het deelprogramma het Nieuwe Drostendiep geldt dat het waterschap voor de meeste projecten het voortouw neemt.

Ontwikkelopgave (inrichting).
De begroting voor inrichtingskosten (inclusief Icoon opdrachtenspoor) va. 2019 is geactualiseerd op basis van de PPO 2019. De begrote investering wegens inrichting bedragen 2019: € 8.831.229,--, 2020: € 10.382.504,--, 2021: € 6.817.860,-- en 2022 € 4.355.259,--. De begrotingsaanpassing is afgeleid van de PPO 2019. De aanpassing wordt verrekend met de reserve natuurbeleid.

Doelstelling

7.2.05 Uitvoering Programma Natuurlijk Platteland

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	-417.093	-431.043	-489.843	165.007

Uitvoeringskosten.
De aanpassing van de uitvoeringskosten heeft betrekking op de begroting voor Bij12 en de dienstverlening door SNN en RVO. De begroting voor Bij12 wordt begroot op € 1.809.568,-- structureel. Dat is structureel € 445.068,-- hoger dan momenteel wordt begroot. Op basis van de nu bekende gegevens worden de uitvoeringskosten wegens dienstverlening door SNN en RVO wordt geraamd op € 1.602.842,-- (2019) aflopend naar € 1.237.442,-- (2024). Dat is € 862.158,-- (2019) aflopend naar € 427.558,-- (2024) lager dan momenteel is begroot. Samen lijken de kosten wegens dienstverlening door derden de eerste jaren (2019: 417.093,--) te hoog begroot maar moet in 2022 € 165.007,-- worden bijgeraamd.

Doelstelling

7.2.07 Realisatie obstakelvrij maken grond tbv Natuurnetwerk Nederland

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	-15.432.000	6.260.000	21.533.750	16.578.250

Tijdelijk beheer grondbezit.
Tussen de grond aankoop en verkoop aan een terreinbeherende organisatie of particulier zit een periode waarin de grond onder voorwaarden wordt verpacht (zie baten) en de (zakelijke) lasten voor rekening komen van de provincie. Op basis van de PPO 2019 zijn de lasten hiervan structureel geraamd op € 250.000,-- terwijl we de baten op € 800.000,-- schatten. De begrotingsaanpassing wordt verrekend met de reserve natuur.

Grondverwerving.
Om het Natuurnetwerk Nederland (NNN) in 2027 in Drenthe te kunnen afronden, moet er nog ongeveer 3.400 ha grond beschikbaar komen. Ons doel is het realiseren van deze opgave, in samenspel met alle andere gebruiksfuncties van het landelijk gebied zoals landbouw en recreatie. Na een aantal jaren komt de grondmarkt weer meer in beweging. We zetten in op het afsluiten van overeenkomsten ten behoeve van 46 ha particulier beheer (functiewijziging) in 2019 en daarna 20 Ha. structureel. Daarnaast 179 ha (2019) via verwerven ter plekke en 170 ha (2019) verwerven ruilgrond. Het zijn ambities omdat we afhankelijk zijn van anderen om via vrijwillige onderhandelingen tot deze resultaten te kunnen komen. Deze aanpak wordt in de breedte toegepast. Met nagenoeg elke ha van de 3.400 zijn we “aan de slag” maar dat leidt niet altijd en niet altijd direct tot resultaat. Kortheidshalve verwijzen we ook naar de paragraaf grondbeleid. Op basis van de uit deze afspraak met Prolander voortvloeiende lasten (PPO 2019), worden de begrote lasten aangepast. Deze aanpassing wordt verrekend met de reserve natuurbeleid.

Proceskosten grond mutaties
De proceskosten wegens aan en verkoop van gronden wordt geraamd op structureel 630.000,-- terwijl tot 2020 500.000,-- was begroot. De begroting wordt op basis van de nieuwe PPO 2019 met Prolander aangepast.

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	-5.000	-1.220.000	-1.220.000	-1.220.000

Subsidies functiewijziging en VGAB
Wij prognotiseren structureel 20 Ha. functiewijziging (muv. incidenteel voor 2019 46 Ha.) en 3 bedrijfsverplaatsingssubsidies. Dit betekent een begrotingspost van € 2.255.000,-- terwijl € 3.475.000,-- structureel is begroot. Dit impliceert een begrotingsaanpassing van - € 1.220.000,-- vanaf 2020.

Doelstelling

7.2.08 Het versterken en behouden van Natuur en Landschap

	2018	2019	2020	2021	2022

Subsidie	0	1.653	5.047	8.574	14.069

Indexering subsidies
Deze aanpassing van de boekjaarsubsidie is gebaseerd op de actualisatie van de indexering voor de boekjaarsubsidies aan St. He Drentse Landschap, Landschapsbeheer Drenthe, Consulentschap en activiteiten NME en St. Boer en Natuur. Dit wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Doelstelling

7.2.09 Uitvoering Wet natuurbescherming

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	-125.500	-125.500	-125.500	-125.500

Leges Natuurbeschermingswet (NBW)
De leges NBW en de hieraan gerelateerde kosten worden o.b.v. het verwachte aantal aanvragen met € 125.500,-- naar beneden bijgesteld (zie ook baten).

Doelstelling

7.2.10 Inzicht verkrijgen natuurkwaliteit

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	0	50.015	58.453	57.871	57.318

Kosten monitoring gebiedenbeleid
De kosten voor monitoring gebiedenbeleid worden structureel geraamd op € 913.265,-- (2019) geïndexeerd oplopend naar € 926.463,-- (2024). Dit leidt tot een begrotingsophoging van € 50.015,-- (2019) oplopend naar € 63.213,-- (2024). De aanpassing wordt verrekend met de reserve natuurbeleid.

Doelstelling

7.2.11 Agrarisch natuurbeheer

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	623.535	516.616	522.737	-122.400

Agrarisch natuurbeheer.
De kosten voor agrarisch natuurbeheer zijn opnieuw geraamd. Uitgaande van 50% dekking van het agrarisch natuurbeheer door de europse Unie plus het extra budget van € 600.000,-- uit Europa (zie 7.2.11 baten) wordt de aanpassing van de begroting verrekend met de reserve natuurbeleid. De aanpassing wordt verrekend met de reserve natuurbeleid.

Doelstelling

7.2.12 Beheer Natuur en Landschap

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	838.343	1.104.887	1.152.134	1.200.755

Indexering subsidies
Deze aanpassing van de subsidies aan de gescheperde schaapskudden is gebaseerd op de actualisatie van de indexering. Dit wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Beheer Natuur en Landschap
De lasten voor het beheer van Natuur en Landschap zijn opnieuw gecalculeerd. Het betreft subsidies voor Beheer, Landschap, Openstellingsbijdrage, Indexering en Functieverandering SN (oude regeling).
Oa. door het verwerken van de areaal toename en indexering zijn stijgende lasten geraamd. De extra lasten worden verrekend met de reserve natuurbeleid.

Beleidsopgave

7.3 Dynamisch Drenthe

Doelstelling

7.3.03 Kwaliteit van wonen en leefgebieden op peil houden

	2018	2019	2020	2021	2022
Subsidie	0	873	2.665	4.528	7.403

Indexering subsidies
Deze aanpassing van de boekjaarsubsidies aan St. Zorgbelang Drenthe, St. Sport Drenthe, STAMM en BOKD/SDD zijn gebaseerd op de actualisatie van de indexering. Dit wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Baten wijziging

Beleidsopgave

7.2 Natuurlijk Platteland; Biodiversiteit versterken met economisch perspectief

Doelstelling

7.2.01 Afwikkelen projecten investeringsbudget Landelijkgebied (ILG)

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	0	-1.657.263	-1.530.038	-1.555.118	-494.620

Actualisatie baten ILG obv. PPO 2019
Zie toelichting bij lasten doelstelling 7.2.01.

Doelstelling

7.2.04 Realisatie Natuurnetwerk Nederland

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	0	-4.896.754	-3.181.983	-2.473.637	-1.695.662

Actualisatie begroting obv. PPO 2019.
Zie toelichting bij lasten doelstelling 7.2.04.

Doelstelling

7.2.07 Realisatie obstakelvrij maken grond tbv Natuurnetwerk Nederland

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	0	2.545.303	-2.183.887	-3.238.438	-1.877.500

Baten grondverkopen.
Op basis van de PPO 2019 is de begroting voor de baten uit grondverkopen geactualiseerd. Kortheidshalve verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid en de toelichting bij de lasten op doelstelling 7.2.09. De lagere baten (2019) en hogere baten 2020 en verder, worden verrekend met de reserve natuurbeleid.

Actualisatie begroting obv. PPO 2019.
Zie toelichting bij lasten op doelstelling 7.2.12.

Doelstelling

7.2.09 Uitvoering Wet natuurbescherming

	2018	2019	2020	2021	2022
Leges	0	125.500	125.500	125.500	125.500

Leges Natuurbeschermingswet (NBW)
De leges NBW en de hieraan gerelateerde kosten worden o.b.v. het verwachte aantal aanvragen met € 125.500,-- naar beneden bijgesteld tot € 150.000,-- (zie ook lasten).

Doelstelling

7.2.11 Agrarisch natuurbeheer

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	0	-561.232	-561.232	-561.232	38.768

Agrarisch natuurbeheer.
Zie toelichting bij lasten bij doelstelling 7.2.11.

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	82.363.819	72.486.892	80.811.817	78.093.973	67.569.456
Baten na wijziging	-10.424.510	-15.306.485	-14.115.325	-9.889.979	-5.690.568
Saldo na wijziging	**71.939.309**	**57.180.407**	**66.696.492**	**68.203.994**	**61.878.888**

8: Middelen

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten voor wijziging	131.256.458	108.728.288	90.114.089	87.404.861	86.673.291
Baten voor wijziging	-331.567.658	-296.174.014	-261.615.240	-242.398.697	-242.029.393
Saldo voor wijziging	**-200.311.200**	**-187.445.726**	**-171.501.151**	**-154.993.836**	**-155.356.102**

Lasten wijziging

Beleidsopgave

8.1 Een duurzaam sluitende provinciale begroting

Doelstelling

8.1.06 Vrije bestedingsruimte

	2018	2019	2020	2021	2022
Onvoorzien/stelpost	-265.432	-297.278	-1.867.940	-3.658.205	-3.808.659

Zie specificatie tabel "Vrije bestedingsruimte" aan het einde van deze begrotingswijziging.

Beleidsopgave

8.2 Een opgavegestuurde, kwalitatief hoogstaande en dienstbare organisatie

Doelstelling

8.2.04 Directe personele inzet

	2018	2019	2020	2021	2022
Lonen	-2.725.922	-2.568.154	-1.742.961	-1.376.417	-884.146

Directe lonen
Volgens de begrotingsregels (het BBV) moeten we de lonen splitsen in loonkosten per beleidsdoelstelling/taakveld en van medewerkers die direct voor beleidsonderdelen werkzaam zijn (doelstelling 8.2.04). en overhead (doelstelling 8.2.11). Overhead zijn al die (loon)kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Ter voorbereiding op deze begroting is er een uitvraag geweest naar de verwachte ureninzet 2019. Dit heeft geleid tot een bijstelling van de loonverdeling. Voorts is vanaf 2017 het besluit voor de begroting en verantwoording (BBV) gewijzigd en moeten we de lonen ook toerekenen aan investeringsprojecten. Het verschil met de huidige werkwijze is dat de lonen die worden besteed aan investeringsprojecten niet meer als jaarlast mogen worden begroot en verantwoord maar deel uit maken van de “waarde van bezit” op de balans, waarover wordt afgeschreven. Het gaat dan om de personele inzet voor concrete projecten (investeringskrediet is beschikt) en niet voor algemene beleidsontwikkeling. Voor Drenthe gaat het dan voornamelijk om de inzet voor investeringsprojecten verkeer en vervoer en infrastructurele werken wegen en vaarwegen. Deze loonkosten zijn op de loonpost op deze doelstelling in mindering gebracht (zie verder 8.2.11).

Doelstelling

8.2.05 Het zoveel mogelijk inzetten van duurzame facilitaire producten en diensten tegen acceptabele kosten

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten	0	537	537	537	537

Kapitaallasten
Dit betreft de bijstelling van de afschrijvingen op gereed gekomen investeringen en wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Doelstelling

8.2.06 Een financieel gezonde organisatie, die voldoet aan alle wettelijke eisen en gangbare opvattingen ten aanzien van financieel instrumentarium

	2018	2019	2020	2021	2022
Inkoop	-61.376	-731.668	-1.245.793	-359.878	0

Dekkingsplan primaire Begroting 2019-2022
Als onderdeel van het dekkingsplan voor de primaire Begroting 2019 worden negatieve saldi op de vrije bestedingsruimte gedekt voor 50% door verlaging van het budget voor herstel van indexatie van inkoopbudgetten en voor 50% door verlaging van de stelpost voor uitvoering van het Interbestuurlijk Programma. Voor deze benadering is gekozen omdat een belangrijke oorzaak van het negatieve saldo gelegen is in een lagere algemene uitkering uit het provinciefonds dan gedacht op basis van de septembercirculaire 2017. Naar aanleiding daarvan doen wij voor het dekkingsplan deels een beroep op de stelpost IBP. Voor het overige gaat het Rijk bij de berekening van de algemene uitkering uit van een meevallende prijsontwikkeling. Naar aanleiding daarvan ramen wij dan een lager bedrag voor onze interne prijsindex.

2018: 61.376 nadeel (alleen IBP)
2019: 365.834 nadeel tlv. Indexatie en een zelfde bedrag tlv. IBP
2020: 622.896 nadeel tlv. Indexatie en een zelfde bedrag tlv. IBP
2021: 179.939 nadeel tlv. Indexatie en een zelfde bedrag tlv. IBP

Doelstelling

8.2.08 Het gebruik van duurzame gebouwen en terreinen en daarbij benodigde voorzieningen tegen acceptabele kosten

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten	0	-8.824	-7.874	-7.781	-6.612

Kapitaallasten
Dit betreft de bijstelling van de afschrijving op de gereed gekomen investeringen in werkplekken, accommodatie Drents Museum en het provinciehuis en wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Doelstelling

8.2.10 Informatiemanagement: Een gedegen en veilige inrichting van de informatiehuishouding: digitale gegevens, applicaties, services en technische infrastructuur voor opslag en raadplegen van gegevens

	2018	2019	2020	2021	2022
Kapitaallasten	0	-257.638	93.272	54.583	155.757

Kapitaallasten
Dit betreft de bijstelling van de afschrijving op de gereed gekomen investeringen in technische infrastructuur, applicaties, netwerk, server, werkplekken ca. en wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Doelstelling

8.2.11 Inzet ondersteunend personeel

	2018	2019	2020	2021	2022
Lonen	2.917.922	2.817.754	1.980.561	1.590.017	921.746

Activering Lonen.
Als gevolg van de wijziging in het BBV mogen de lonen die worden ingezet voor investeringen per saldo niet meer worden verantwoord als jaarlast. Die lonen worden doorbelast naar investeringsprojecten. Dit doen we door alle te activeren loonkosten te verzamelen op de post overhead met daar tegenover een bate wegens doorbelaste loonkosten naar investeringen (zie 8.2.11 baten). De hogere loonkosten op overhead bedragen bijvoorbeeld in 2018 € 2.917.922,--. Daar staat echter een doorbelasting naar investeringen tegenover van bijvoorbeeld € 1.294.948,-- in 2018.
De per saldo € 1.294.948,-- dalende lasten worden echter voor VV investeringen gecompenseerd door een storting te doen in de Reserve Investeringen verkeer en vervoer van € 974.080,-- (2018) ter dekking van de komende afschrijvingslasten op investeringen . Per saldo resteert (voor 2018) een voordeel van € 320.868,-- die wordt toegevoegd aan de vrije bestedingsruimte. Dit voordeel ontstaat omdat de kapitaallasten van investeringen van wegen en kanalen niet worden verrekend met een egalisatiereserve.

Voorts wordt het loonbudget verminderd met de afgesproken bijdrage aan de financiering van het generatiepact. Daarbij is als uitgangspunt genomen dat er een herbezetting plaats vindt van 90% tegen gemiddeld 10% lagere loonkosten. Door de storting van de bijdrage aan de financiering van het generatiepact in de Reserve Generatiepact van € 128.000,-- (2018) oplopend naar € 166.400,-- vanaf 2019 wordt aan het uitgangspunt gevolg gegeven (zie 8.3.01). Tenslotte worden de lookosten als gevolg van de deelname aan het generatiepact gedekt door een onttrekking aan de Reserve Generatiepact. Voor 2018 en 2019 wordt dit geraamd op € 320.000,-- respectievelijk € 416.000,--. Daarna treed een daling in tot € 204.000,-- in 2022.

Beleidsopgave

8.3 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen

Doelstelling

8.3.01 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	2018	2019	2020	2021	2022
Adm. boekingen	297.435	308.879	175.233	-70.183	-70.990

IBOI rente tbv. RSP
Dit betreft de bijstelling IBOI o.b.v. aangepast rentepercentage van 1,5257% en storing in de reserve RSP met inachtneming van de beëindiging van de Reserve RSP na 2020. Het wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Zie ook specificaties in tabel "Storting reserves".

	2018	2019	2020	2021	2022
Bijdr. aan reserves	2.946.245	16.763.413	2.101.007	1.895.441	1.050.391

Baten wijziging

Beleidsopgave

8.1 Een duurzaam sluitende provinciale begroting

Doelstelling

8.1.04 Rente

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	-1.315.000	0	0	0	0

Drentse investeringsprojecten Verkeers- en vervoersberaad 2018.
Deze bijdragen worden toegevoegd aan de Reserve Investeringen Verkeer en Vervoer. Het betreft de projecten Verkeersveilige ontsluiting Groningen Airport Eelde (€ 300.000,--), Fietssnelweg Assen-Groningen (€ 750.000,--), N378 strekken OV-lijn Gasselternijveen (€ 15.000,--) en Fietser in de voorrang (€ 250.000,--).

	2018	2019	2020	2021	2022
Opbr. rente	-168.298	-138.510	-138.140	-141.024	-140.700

Rente hypotheken
Toegenomen complexiteit in fiscale wet- en regelgeving en o.a. hogere eisen ten aanzien van zorgplicht voor financiële instellingen hebben ertoe geleid dat afbouw van de hypothekenportefeuille bij de provincie is gestimuleerd. In de begroting 2018 werd er vanuit gegaan dat 85% van de bestaande hypotheken zou worden beëindigd. Hierop was de renteopbrengst meerjarig aangepast. In de omzettingsperiode is het verwachte percentage op 50 blijven steken. Dit betekent dat de renteopbrengst naar boven moet worden bijgesteld.

Doelstelling

8.1.05 Uitkering Provinciefonds

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv.subsidies	-1.827.530	-66.472	93.853	2.298.472	1.951.923

DU Uitvoering interreg V.
Van het rijk hebben we voor 2018 een decentralisatie-uitkering van € 442.000,-- ontvangen voor de uitvoering van Interreg V. Dit bedrag voegen we toe aan de budgetten voor het stimuleren van verkeersveiilig gedrag (zie ook 3.4.01).

Extra DU bodemsanering.
In de meicirculaire van het Rijk hebben wij een extra decentralisatie uitkering bodemsanering gekregen. Het gaat bedragen van respectievelijk € 1.673.308,--, € 1.019.705,-- en € 1.577.475,-- voor de jaren 2018 t/m 2020. Deze extra inkomsten voegen we toe aan het krediet voor de uitvoering van het bodemsaneringsprogramma (zie ook 5.3.05).

Algemene uitkering provinciefonds
Voor de berekening van de algemene uitkering uit het provinciefonds wordt uitgegaan van de inmiddels ontvangen meicirculaire provinciefonds 2019.
Daarbij zijn de belangrijkste wijzigingen een afname van het accres (vanwege lager dan verwacht uit-vallende loon- en prijsstijgingen) en een uitname vanwege een nieuwe aanpak rond het BTW-compensatiefonds (BCF). De systematiek rond de bevoorschotting en afrekening van het plafond in het BCF wordt gewijzigd. Wij maken nu een eigen inschatting van het nog uit te keren bedrag.

De geraamde ontwikkeling van het accres en het BCF is de volgende:

	Nadeel Accres	Voordeel BCF	Nadeel Per saldo
2018	2.034.028	1.659.150	374.878
2019	3.553.561	2.600.328	953.233
2020	4.271.656	2.600.328	1.671.328
2021	4.898.800	2.600.328	2.298.472
2022	4.552.251	2.600.328	1.951.923
2023	4.552.251	2.600.328	1.951.923
2024	4.552.251	2.600.328	1.951.923

Algemene uitkering provinciefonds, verrekening 2017
Als gevolg van de afrekening van de algemene uitkering uit het provinciefonds over het jaar 2017 ontvangt de provincie Drenthe een bedrag van € 87.100,-- (2018)

Beleidsopgave

8.2 Een opgavegestuurde, kwalitatief hoogstaande en dienstbare organisatie

Doelstelling

8.2.01 Betrouwbaar en aantrekkelijk werkgeverschap

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	28.316	28.459	28.603	28.748	28.895

Centralisatie opbrengsten DVO's.
Alle vergoedingen van ureninzet (loonkosten) als gevolg van betaalde dienstverlening aan derden vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) worden vanaf nu op 1 post in de begroting verantwoord. Op dit moment worden de DVO's op verschillende posten begroot waardoor het lastig is om een totaaloverzicht te verkrijgen. Het betreft budgettair neutrale verschuivingen.

Doelstelling

8.2.06 Een financieel gezonde organisatie, die voldoet aan alle wettelijke eisen en gangbare opvattingen ten aanzien van financieel instrumentarium

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	402.000	402.000	402.000	402.000	402.000

Indexering/aanpassing DVO's
Structurele aanpassing DVO Prolander, onderdeel HRM van € 19.815,-- per jaar. Dit wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Centralisatie opbrengsten DVO's.
Dit maakt onderdeel uit van de budgettair neutrale centralisatie inkomsten DVO's.

Doelstelling

8.2.08 Het gebruik van duurzame gebouwen en terreinen en daarbij benodigde voorzieningen tegen acceptabele kosten

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	2.365	-1.433	-5.270	-9.143	-13.056

Indexering/aanpassing DVO's:
Bij de Dienstverleningsovereenkomsten (DVO’s) die we afgesloten hebben hanteren we naast een index over de lonen van gemiddeld 2% ook het aantal accounts en werkplekken. Jaarlijks wordt bekeken of een bijstelling noodzakelijk is.

Huur Tetrode
Voor de huren hanteren we meerjarig een index van 1%. Dit is gebaseerd op de ontwikkelingen in de cijfers van het CBS, die bij de huuraanpassing worden gebruikt. Dit is al meerjarig meegenomen. Op de lopende begroting is echter een aanpassing nodig omdat de huurinkomst van Huize Tetrode te hoog is geraamd. Dit wordt verrekend met de vrije bestedingsruimte.

Doelstelling

8.2.10 Informatiemanagement: Een gedegen en veilige inrichting van de informatiehuishouding: digitale gegevens, applicaties, services en technische infrastructuur voor opslag en raadplegen van gegevens

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000

Indexering/Aanpassing DVO's
Per abuis is een bedrag van 8.000,-- aan structurele inkomsten wegens dienstverlening aan het Drents Museum, dubbel begroot. Dit wordt gecorrigeerd ten laste van de vrije bestedingsruimte.

Doelstelling

8.2.11 Inzet ondersteunend personeel

	2018	2019	2020	2021	2022
Adm. boekingen	-1.294.948	-2.048.000	-1.302.064	-1.176.719	-836.870

Doorbelasting lonen naar investeringen

	2018	2019	2020	2021	2022
Ontv. bijdragen	-414.036	-418.710	-410.788	-410.933	-411.080

Indexering/aanpassing DVO's:
Bij de Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) die we afgesloten hebben hanteren we naast een index over de lonen van gemiddeld 2% ook het aantal accounts en werkplekken. Jaarlijks wordt bekeken of een bijstelling noodzakelijk is. De mutatie wordt verrekend met de vrije bestedinsgruimte.

Centralisatie opbrengsten DVO's.
Dit maakt onderdeel uit van de budgettair neutrale centralisatie inkomsten DVO's.

Beleidsopgave

8.3 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen

Doelstelling

8.3.01 Inzicht in de ontwikkeling van reserves en voorzieningen

	2018	2019	2020	2021	2022
Bijdr. van reserves	-5.181.065	-13.019.213	-7.288.796	-8.937.737	-3.184.479

Zie ook tabel onttrekking aan reserves" aan het einde van deze begrotingswijziging.

Correctie overheveling Saldireserve-Reserve algemene doeleinden
De negatieve overhevelingen uit de jaarrekening 2017 zijn per abuis toegevoegd aan Saldireserve. Dit moet zijn de Reserve voor algemene doeleinden en wordt nu gecorrigeerd (zie ook lasten 8.3.01).

Storting	2018	2019	2020	2021	2022
Bijdrage aan de reserve voor algemene doeleinden					
Doelstelling: 8.3.01 Correctie Res. neg. overhevelingen 2017	529.165	432.787	461.949	461.949	0
Bijdrage aan reserve Investeringen Verkeer en Vervoer					
Doelstelling: 3.1.01 Kapitaallasten VV objecten	0	1.629.716	308.804	0	0
Doelstelling: 8.1.04 Investeringen VV 2018	1.315.000	0	0	0	0
Doelstelling: 8.2.11 Activering loonkosten	974.080	1.774.060	1.163.854	1.084.592	701.491
Bijdrage aan reserve natuurbeleid					
Doelstelling: 7.4 Saldo Mutatie Programma Natuur	0	12.760.450	0	0	0
Bijdrage aan Egalisatiereserve groot (variabel) onderhoud wegen en vaarwegen					
Doelstelling: 3.5.10/11-8.3.01 Groot onderhoud (vaar)wegen	0	0	0	182.500	182.500
Bijdrage aan reserve uitvoering generatiepact					
Doelstelling: 8.2.11 Besparing lonen en formatie generatiepact	128.000	166.400	166.400	166.400	166.400
Inflatiecorrectie RSP (IBOI)					
Doelstelling: 8.3.01 IBOI rente RSP reserve	297.435	308.879	175.233	-70.183	-70.990
Totaal Storting	**3.243.680**	**17.072.292**	**2.276.240**	**1.825.258**	**979.401**

Onttrekking	2018	2019	2020	2021	2022
Bijdrage van de saldireserve					
Doelstelling: 8.3.01 Correctie Res. neg. overhevelingen 2017	-529.165	-432.787	-461.949	-461.949	0
Bijdrage van Reserve Regio Specifiek Pakket					
Doelstelling: 3.7.03 Aanvulling budget RSP (IBOI rente)	0	0	-121.195	0	0
Bijdrage van reserve Investeringen verkeer en vervoer					
Doelstelling: 3.1.01 Kapitaallasten VV objecten	0	0	0	-947.092	-1.261.953
Bijdrage van reserve provinciaal aandeel ILG					
Doelstelling: 7.2.01 Saldo mutatie ILG	0	-1.220.252	-1.007.449	-1.121.882	-314.280
Bijdrage van Cofinancieringsreserve Europa					
Doelstelling: 1.5.01 Eu-cofinanciering Europa	-4.331.900	-10.044.011	3.100.000	1.900.000	1.900.000
Bijdrage van reserve natuurbeleid					
Doelstelling: 7.4 Saldo Mutatie Programma Natuur	0	0	-8.394.203	-7.926.814	-3.304.246
Bijdrage van Egalisatiereserve groot (variabel) onderhoud wegen en vaarwegen					
Doelstelling: 3.5.12/3.6.08 Groot onderhoud (vaar)wegen	0	-906.163	0	0	0
Bijdrage van reserve uitvoering generatiepact					
Doelstelling: 8.2.11 Loonkosten deelname generatiepact	-320.000	-416.000	-404.000	-380.000	-204.000
Totaal Onttrekking	**-5.181.065**	**-13.019.213**	**-7.288.796**	**-8.937.737**	**-3.184.479**

	2018	2019	2020	2021	2022
Lasten na wijziging	134.365.330	124.755.309	89.600.131	85.472.975	84.031.315
Baten na wijziging	-341.327.854	-311.427.893	-270.227.842	-250.337.033	-244.224.760
Saldo na wijziging	**-206.962.524**	**-186.672.584**	**-180.627.711**	**-164.864.058**	**-160.193.445**

Tabel vrije bestedingsruimte

Mutatie	2018	2019	2020	2021	2022
Vrije bestedingsruimte					
Doelstelling: 0.0 Indexering boekjaarsubsidies	0	-15.963	-25.167	-39.360	-66.902
Doelstelling: 0.0 Kapitaallasten	0	310.029	-282.523	-250.520	-407.644
Doelstelling: 1.2.01 Verkiezingen 2019	-15.000	-25.000	0	0	0
Doelstelling: 3.4.01: Legesinkomsten verkeersveiligheid	0	-3.500	-3.500	-3.500	-3.500
Doelstelling: 3.5.10/11 Dagelijks onderhoud N34 Coevorden Emmen	0	0	0	-87.500	-87.500
Doelstelling: 3.6.05/07 Overdracht peilbeheer Meppel de Punt.	0	0	-556.500	-787.500	-787.500
Doelstelling: 3.6.05/07 Overdracht peilbeheer ZO Dr. Vaarwegen	-165.500	-388.836	-628.836	-628.836	-628.836
Doelstelling: 5.3.04 Inkomsten ontgrondingsheffingen	0	-13.845	-13.845	-13.845	-13.845
Doelstelling: 6.3.02 Indexering huurinkomsten Dr. Museum	-23.616	-23.853	-2.412	-2.437	-2.461
Doelstelling: 8.1.04 Rente opbrengsten hypotheken	168.298	138.510	138.140	141.024	140.700
Doelstelling: 8.1.05 Alg. uitkering provinciefonds	-374.878	-953.233	-1.671.328	-2.298.472	-1.951.923
Doelstelling: 8.1.05 AU Provinciefonds verrekening 2017	87.100	0	0	0	0
Doelstelling: 8.1.06 Bijstelling IBOI	-297.435	-308.879	-175.233	70.183	70.990
Doelstelling: 8.2 Indexering/Aanpassing DVO's	-24.280	-15.928	-20.133	-16.235	-12.298
Doelstelling: 8.2.06 Dekking uit IBP	61.376	365.834	622.896	179.939	0
Doelstelling: 8.2.06 Dekking uit indexatie inkoopbudgetten	0	365.834	0	0	0
Doelstelling: 8.2.08 Indexering huurinkomsten Huize Tetrode	-2.365	-2.388	-10.606	-10.712	-10.819
Doelstelling: 8.2.11 Per saldo voordeel BBV wijz. Lonen	320.868	273.940	138.210	92.127	135.379
Doelstelling: 8.3.01 Grootonderhoud N34 Coevorden Emmen	0	0	0	-182.500	-182.500
Doelstelling: Dekking uit budget herstel indexatie inkoopbudgetten	0	0	622.897	179.939	0
Totaal Mutatie	**-265.432**	**-297.278**	**-1.867.940**	**-3.658.205**	**-3.808.659**